

WOJEWÓDZKI
OŚRODEK INFORMACJI TURYSTYCZNEJ
w Białej Podlaskiej

KATALOG

Informacji użytkowej
województwa
Białkopodlaskiego

BIAŁA PODLASKA 1980 ROK

WOJEWÓDZKA MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
Dział Informacji Bibliografii
i Wiedzy Regionalnej
ul. Warszawska 12 a
21-500 BIAŁA PODLASKA
tel. 361-11 telex 863187

110-163
IB-2

Opracowanie zbiorowe

WYDAWCA: Wojewódzki Ośrodek Informacji Turystycznej
21-500 Biała Podlaska
ul. Dzierżyńskiego 19
tel. 35-104 telx 86 32 38

Wojewódzki Ośrodek Informacji Turystycznej
w Białej Podlaskiej

K A T A L O G
I N F O R M A C J I   U Ż Y T K O W E J
województwa białkopodlaskiego

Biała Podlaska . 1 9 8 0   rok

WYŁĄZ MIEJSCOWOŚCI

Lp.	Nazwa miejscowości	Baza noclegowa	Baza żywniowa	Dojazd	Charakter miejscowości	Walory wypoczynkowe	Możliwości turystyczne	Obiekty krajoznawczo-turystyczne
1.	Biała Podlaska	MHS, DW SM _s	R, B, K B _m , B _f	PKP PKS	KT	L, WR	W, K	Zb, m Zp, I, ok.
2.	Biała k/Parczewa	PN, OW SM _s	B _{sez.}	PKS	KT, W	WJ, L	W, K, Z	r, m, ok.
3.	Czemierniki	-	R	PKS	KT	-	-	Zb
4.	Hanna	SM _s - - 8 km	B	PKS	KT	WR	W	Zb, ar
5.	Jabłeczna	SM _s - - 6 km	-	PKS	KT	WR	W	Zb, p
6.	Jabłoń	-	B	PKS	KT	WR	W	Zb, p
7.	Janów Podlaski	H, SM _s	R, K, B	PKS	KT, W	WR	W, K	Zb, m, ok
8.	Kąkolewnica	-	B	PKS	KR	L-2km	-	Zb
9.	Kodeń	Kp, H- - "W SM _s , PN	R	PKS	KT, W	WR, Z L	W, K	Zb, m
10.	Komarówka Podlaska	SM _s - - 7 km	R	PKS	KR	WR	W	-
11.	Konstantynów	-	R, K	PKS	KT	L	-	Zb, p
12.	Kornica	SM _s - - 6 km	R	PKS	KR	-	-	Zb, m Zp, ok
13.	Łeśna Podlaska	-	B	PKS	KT	L	-	Zb, m, p
14.	Łosice	SM _s	R, B, B _m	PKS	KT, W	WR, Z	K	Zb, m, p ok
15.	Łomazy	-	R	PKS	KT	WR	-	Zb, m, ok

Lp.	Nazwa miejscowości	Baza noclegowa	Baza żywniowa	Dojazd	Charakter miejscowości	Walory wypoczynkowe	Możliwości turystyczne	Obiekty krajoznawczo-turystyczne
16.	Mierzvice	Kp, OW SM _s	R, OW	PKS	KT, W	WR, L	W	Z, ok
17.	Międzyrzec Podlaski	H, Z SM _s	R, B, K B _m , Z-R, K	PKS PKP	KT	WR, L-3 km	K	Zb, p, m J, ok
18.	Milanów	-	-	PKS	KR	WR, L	W	Zb
19.	Nepie	OW	R	PKS	KT, W	L, WR	K, W	Zb, p, ok
20.	Niemojki	SM _s	-	PKP PKS	KR	L	-	Zb, J
21.	Parczew	H, SM _s K	R, B, B _m	PKP PKS	KT	WR, L-9 km	W	Zb, m, J ok, zp
22.	Platerów	-	R	PKP PKS	KT	L-3 km	-	ok
23.	Podedwórze	-	B	PKS	KT	WR-3 km	W	zb, p, ok
24.	Radzyń Podlaski	H, SM _s	R, B, B _m , K	PKS PKP	KT	L-3 km	-	zb, p, m, J
25.	Rokitno	-	B	PKS	KR	L	-	zb, ok
26.	Romanów	SM _s PN	R-4 km	PKS	KT, W	L	-	zb, p
27.	Sarnaki	SM _s - 9 km	R, K, B	PKS PKP	KT	L	-	zb, p, m, J, ok
28.	Serpelice	PN, OW St. W, SM _s	R, K-OW	PKS	KT, W	WR, L	W, K	zb, ok
29.	Sławatycze	SM _s - -2 km	R, K	PKS	KT, W	WR, L	W	zb, or, ok, J
30.	Sosnówka	SM _s - -4 km	R	PKS	KR	L	-	ok
31.	Terespol	H, SM _s - -6 km C, PN- -4 km	R, K, B	PKS PKP	KT	WR	W	zb, m, J, ok

1	2	3	4	5	6	7	8	9
32.	Tuczna	-	B	PKS	KR	L-3km	-	zb
33.	Wisznice	-	B	PKS	KT	WR	W	zb,ok.
34.	Wohyń	-	B	PKS	KT	WR	W	ok
35.	Zalesie	Z	Z-R,K	PKS	KT	L,WR- -4km	W	ok

Uwaga: Katalog opracowano w oparciu o dane zawarte w informacjach nadesłanych przez Urzędy Miast i Gmin

L e g e n d a :

H	- hotel	
M	- motel	
SM	- schronisko młodzieżowe stałe	
MHS	- Międzynarodowy Hotel Studencki	
SM ^s	- schronisko młodzieżowe sezonowe	
DW ^s	- dom wycieczkowy	
OW	- ośrodek wypoczynkowy	
Z	- zajazd	
C	- camping	
St.W	- stacja wodna	
PN	- pole namiotowe	
Kp	- kwatery prywatne	
R	- restauracja	
Bf	- bufet	
B	- bar	
Bm	- bar mleczny	
K	- kawiarnia	
k	- kajakarstwo	
Ż	- żeglarstwo	
W	- wędkarstwo	
N	- narciarstwo	
WJ	- jezioro	
WR	- rzeka	
KW	- krajoznawczo-wypoczynkowy	
KT	- krajoznawczo-turystyczny	p -pomnik przyrody park dworski
W	- wypoczynkowy	zb - zabytki, ciekawe okolice
KR	- krajoznawczy	ar - artysta ludowy
L	- las	m - miejsca pamięci narodowej
r	- rezerwat	J - izba pamięci narodowej
zp	- zakład przemysłowy udostępniony do zwiedzania	

Sieć punktów informacji turystycznej
w województwie białskopodlaskim

1. Wojewódzki Ośrodek Informacji Turystycznej Biała Podlaska
ul. Dzierżyńskiego 19, tel. 35-104 tlx 863238
2. Drogowe przejście graniczne Terespol, tel.96 Centrum IT
3. PBP "Orbis" Biała Podlaska Pl.Wolności 7, tel.35013,22411
tlx 860370
4. OST "Gromada" Biała Podlaska ul. Dzierżyńskiego 8, tel.335-86
5. BORT PTTK Biała Podlaska, Dzierżyńskiego 17, tel. 36006
6. Domy Wycieczkowe PTTK ul. Pokoju 14, tel.350-46
7. BORT PTTK Międzyrzec Podlaski, ul. Lubelska 28, tel.509
8. BORT PTTK Radzyń Podlaski, ul. Rynek II/17, tel. 204-40
9. OST "Gromada" Radzyń Podlaski, ul. Dąbrowskiego 20, tel.212-92
10. Zajazd "Pod Lasem" Zalesie /z Białej tel. 1524
11. Zajazd "Konar" Międzyrzec Podlaski, tel. 615
12. Camping Kobylany /sezon letni/, tel. Terespol 118
13. Stanica Wodna PTTK Serpelice, tel. Hołowczyce 10

Połączenia telefoniczne - numery kierunkowe
z Białej Podlaskiej

Warszawa	- 82	Świdnik k/Lublina	81
Lublin	- 81	Ulan Majorat	83
Radzyń Podlaski	83		

Połączenia bezpośrednie

Cicibór D., Dubów, Leśna Podlaska, Sitnik, Styrzyniec,
Witulín, Zalesie.

Szkolne Schroniska Młodzieżowe PTSM

1. Biała Podlaska 21-501 ul. Sidorska 30, Szkoła Podstawowa
Nr 5 kat. II mn 25 tel. JYHF
2. Białka k/Parczewa n.Jez.Białym gmina i poczta 21-211 Dębo-
wa Kłoda SP kat. II 25 mn.
3. Binduga gm. i p-ta 08-220 Sarnaki SP kat.II 25 mn.
4. Borsuki gm. Sarnaki p-ta Hołowczyce 08-221 SP kat.II 25mn
5. Dołholiska gm. i p-ta Wisznice SP kat.II 25 mn. tel.Wisz-
nice 44
6. Janów Podlaski 21-505 ul. Siedlecka 1 ZSZ kat.II 50 mn
tel. 28/L JYHF
7. Kobylany k.Kornicy gm. i p-ta 08-205 Kornica SP,kat.II,
25 mn tel.Łosice 18-26/L
8. Kodeń 21-509 Zbiorcza Szkoła Gminna kat.II; 25 mn,
tel. 16/L
9. Liszna k.Sławatycz gm. i p-ta 22-214 Sławatycze SP,
kat. II, 50 mn, cały rok, tel.Liszna 4/L
10. Łosice 08-200 ul. Krasickiego Internat ZSZ kat. II;50 mn
11. Mierzvice 08-220 p-ta i gm. Sarnaki, SP; kat.II, 25 mn,
tel. 24/L
12. Międzyrzec Podlaski 21-350 ul. Warszawska 40, SP nr 1,
kat. II, 25 mn, tel. 30/L JYHF
13. Niemojki 08-201 p-ta Niemojki gm.Łosice, SP, kat.II,
25 mn, tel. 27/L JYHF
14. Parczew 21-200 SP nr 3, kat.II, 25 mn tel.221/L
15. Radzyń Podlaski 21-300 ul. Siłkowskiego SP nr 2, kat.II
25 mn tel. 45/L JYHF
16. Romanów 22-215 p-ta i gm. Sosnówka SP, kat.II 25 mn
tel. Sosnówka 20/L JYHF

17. Samowicze 21-550 p-ta i gm. Terespol SP kat.II 25 mn
tel. Terespol 815/L
18. Zabuże 08-221 p-ta Hołowczyce gm. Sarnaki SP kat.II
25 mn.
19. Żelizna 21-311 p-ta i gm. Komarówka Podlaska, SP, kat.II,
25 mn.

Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych

Zarząd Oddziału Wojewódzkiego 21-500 Biała Podlaska,
ul. Dzierżyńskiego 12

• Kuratorium Oświaty i Wychowania

Miasto wojewódzkie

21-500 BIAŁA PODLASKA

znaczenie: ogólnopolskie

charakter: krajoznawczo - turystyczny

l.m. 38.000

Miasto położone po obu stronach rzeki Krzny w Krainie Wielkich Dolin, na pograniczu Podlasia i Polesia Zachodniego, przy międzynarodowej trasie E-8 i przy linii kolejowej o znaczeniu tranzytowym; w odl. 156 km na wsch. od Warszawy, 127 km na pñn. od Lublina i 39 km na zach. od granicy z ZSRR.

Biała Podlaska powstała w poł. XV w. Pierwsza historyczna wzmianka o Białej Podl. pochodzi z 1481 r. Od 1583 r. do ok. 1830 r. Biała Podlaska należała do rodziny Radziwiłłów. Stąd też miasto nazywano często Białą Księżącą lub Białą Radziwiłłowską.

W 1622 r. z polecenia Aleksandra Ludwika Radziwiłła rozpoczęto budowę zespołu zamkowego. Prawa miejskie Biała Podlaska przypuszczalnie uzyskała ok. poł. XVII w. W 1665 r. w Białej Podlaskiej odbył się zjazd stanów litewskich.

Po trzecim rozbiórze miasto, przez kilka lat, należało do zaboru austriackiego, a od 1812 r. dostało się pod zabór rosyjski. W okresie powstania styczniowego na obszarze miasta i w jego okolicy miały miejsce starcia i potyczki powstańców pod dowództwem Rogińskiego z wojskami carskimi. Na początku XX w. Szkoła Bialska, założona w 1628 r. była miejscem strajków szkolnych.

W okresie międzywojennym nastąpiło nieznaczne ożywienie gospodarcze i społeczne miasta. Okres II wojny światowej pozostawił w mieście liczne miejsca martyrologii. W mieście i w jego pobliżu istniały obozy jeńców radzieckich, włoskich i francuskich.

Dynamiczny rozwój miasta przypada na okres 36-lecia Polski Ludowej.

Obecnie Biała Podlaska stanowi centrum administracyjne,

naukowe, kulturalne i gospodarcze województwa. Obok Akademii Wychowania Fizycznego istnieje tu sieć dobrze wyposażonych placówek oświatowo-wychowawczych. Miasto jest ośrodkiem przemysłu drzewnego, odzieżowego, włókienniczego, metalowego i spółdzielczości pracy.

Główne zakłady przemysłowe to: Białskie Fabryki Mebli, Zakłady Przemysłu Wełnianego "Biawena", Zakłady Przemysłu Odzieżowego "Sawa" /w budowie/, Zakłady "Polam", Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Spółdzielnia Pracy Inwalidów "Elremet".

Miasto posiada kilka osiedli mieszkaniowych Spółdzielni "Zgoda". Trwa budowa nowych zakładów przemysłowych, osiedli mieszkaniowych i innych obiektów użyteczności publicznej.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Dom Wycieczkowy PTTK - ul. Pokoju 103 m.n.
- Międzynarodowy Hotel Studencki - ul. Akademicka 2 /sezonowo 15.VI. - 15. VIII/.
- Schronisko PTSM Szkoła Podstawowa Nr 5 ul. Sidorska /sezonowo 5.VI. - 15.VIII./.

II. BAZA GASTRONOMICZNA

- Restauracja "Stylowa" - kat. II ul. Brzeska 16, tel. 320-42
- Restauracja "Podlasianka" kat. III, ul. Pl. Wolności 11, tel. 337-41
- Restauracja "Ludowa" kat. III, ul. Pl. Wolności 22, tel. 342-02
- Restauracja "Wolska", kat. III, ul. H. Sawickiej 50, tel. 344-51

- Jadłodajnia "Powszechna" - kat. III, ul. Dzierżyńskiego 1
tel. 335-05
- Bar szybkiej obsługi - kat. III. Dworzec kolejowy,
tel. 350-79
- Kawiarnie:
  - "Agatka" - kat. II, ul. Dzierżyńskiego 17, tel. 230-83
  - "Ewa" - kat. II ul. Brzeska 16, tel. 320-42
  - "Maleńka" - kat. III Plac Wolności 6, tel. 325-79

III. KOMUNIKACJA

Dworzec PKP - bezpośrednie połączenie: Brześć - Warszawa -
Poznań - Wrocław - Legnica

Dworzec PKS - Lublin, Warszawa, Chełm, Terespol

Postój taksówek Plac Wolności tel. 222-22

Informacja PKP, tel. 350-33

Informacja PKS, tel. 334-66

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO

- PBP "ORBIS" ekspozytura w Białej Podlaskiej, Pl. Wolności 7
tel. 365-34
- Oddział Wojewódzki OST "Gromada" ul. Dzierżyńskiego 8,
tel. 335-86
- Oddział PTTK ul. Dzierżyńskiego 17, tel. 356-46
- Zarząd Wojewódzki PTTK, ul. Piaskowa 2, tel. 333-94
- Wojewódzki Ośrodek Informacji Turystycznej, ul. Dzierżyń-
skiego 19, tel. 351-04, telex 863238
- BTM ZSMP "Juwentur", ul. Moniuszki 6, tel. 223-95
- Wojewódzki Ośrodek Sportu i Rekreacji, ul. Świerczewskie-
go 38, tel. 355-08

- Wypożyczalnia Sprzętu Sportowo-Turystycznego WOSiR,
ul. Świerczewskiego 38 /stadion/ tel. 355-08

Wymiana walut:

- NBP ul. Brzeska 21, tel. 230-01
- PBP "ORBIS" ul. Plac Wolności 7, tel. 365-34
- Oddział PTTK, ul. Dzierżyńskiego 17, tel. 356-46
- Bank Polska Kasa Opieki SA Agencja w Białej Podlaskiej
ul. Moniuszki 19, tel. 339-89.

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- Zespół zamkowy poradziwiłłowski, wzniesiony w XVII w.
z polecenia Aleksandra Ludwika Radziwiłła.
Obiekt zbudowany na planie gwiazdy pięcioramiennej
z pięcioma bastionami otoczonymi fosą i wałem ziemnym.
W skład zespołu wchodzi kilka obiektów /nie zachował
się późnorenesansowy pałac z 1 poł. XVII w.:

1. Brama wjazdowa barokowa z XVII w. z ciekawymi
elementami architektonicznymi i dekoracyjnymi wykonanymi
z kamienia.

2. Wieża wjazdowa wczesnobarokowa z poł. XVII w. po-
łączona ćwierćkolistą szczytą bramową z bramą wjazdową;
budynek o 6 kondygnacjach przykryty dachem namiotowym
z hełmem i latarenką oraz otwartą galeryjką. Obecnie sie-
dziiba Wojewódzkiego Domu Kultury.

3. Skrzydło oficyn północnych, barokowe z końca XVII w.
główny wschodni budynek nosi nazwę "Sejmiku".

4. Skrzydło oficyn zachodnich barokowe z końca XVII w.
budynek zakończony skrajną wieżyczką nieistniejącej obec-
nie galeryjki arkadowej.

5. Wieżyczka wschodnia barokowa z końca XVII w., w kopule wieży dekoracja agraftowa przedstawiająca orły radziwiłłowskie - obecnie siedziba Biura Dokumentacji i Badań zabytków.

6. Kaplica zamkowa o późnorenesansowych cechach z 1 poł. XVII w.

7. Wały i fosy otaczające zespół zamkowy.

- Budynek dawnej Akademii Białskiej /Szkoły Białskiej/ obecnie Liceum Ogólnokształcące im. J.I.Kraszewskiego przy ul. Dzierżyńskiego. Szkoła założona w 1628 r. z fundacji Krzysztofa Wilskiego Ciborowicza, związana ściśle z postaciami m.in.: Romana Rogińskiego; księdza Stanisława Brzóska; J.I.Kraszewskiego; Adama, Juliana i Kazimierza Bartoszewiczów; Zygmunta Glogera.

Na budynku dawnej Akademii dwie interesujące tablice: od strony ul. Dzierżyńskiego tablica upamiętniająca 300-setną rocznicę założenia szkoły i od ul. Kraszewskiego tablica upamiętniająca pobyt w szkole Rogińskiego i Brzóska.

- Szpital miejski przy ul. Dzierżyńskiego: zabytkowy główny budynek o cechach barokowych powstał w 1716 r., jako sierociniec i Instytut Sióstr Miłosierdzia z fundacji Karola Stanisława Radziwiłła; od 1884 r. szpital.

- Układ zabytkowy centrum miasta - Plac Wolności d.rynek

- Kościół św. Anny murowany z 1571 r. w miejscu pierwotnie wniesionego w 1525 r. drewnianego kościoła z fundacji Grzegorza Iwanowicza, dawny zbór ariański. Ciekawa kaplica północna zwana rodzinną Radziwiłłów z pierwszej połowy XVII w. z fundacji Karola Stanisława Radziwiłła.

Obok kościoła barokowa dzwonnica typu bramowego z pierwszej połowy XVIII wieku, naprzeciw kościoła "organistówka" z pierwszej połowy XIX w.

- Flebania z 1750 r. o cechach barokowych kryta gontem;
- Kościół św. Antoniego, 1671 r. fundowany przez Michała Kazimierza Radziwiłła: jednonawowy, barokowy.
W 1875-1919 cerkiew. Na sklepieniu nawy polichromia z XVII w., wyposażenie kościoła częściowo rokokowe.
W kruchcie murowana tablica z napisem fundacyjnym;
- Kościół NMP przy ul. Brzeskiej, początkowo drewniany z 1690 r. Obecna budowla późnobarokowa pochodzi z 1747-59 o cechach bazyliki, wewnątrz barokowe z XVIII w. Obok budynek dawnego klasztoru bazylianów z 1745 r.;
- Kamieniczki secesyjne przy ul. Narutowicza;
- Cerkiew prawosławna przy ul. Terebelskiej;
- "Czerwone koszary" przy ul. Brzeskiej, obecnie Zespół Szkół Zawodowych;
- Pomnik przedstawiający herb miasta, na rogu ul. Zamkowej i Dzierżyńskiego;
- Obelisk na dawnym cmentarzu niemieckim przy ul. Pokoju
- Obelisk na dawnym cmentarzu żydowskim przy ul. Nowej

Miejsca pamięci narodowej:

- miejsce publicznych egzekucji dokonanych przez gestapo na więźniach - zakładnikach w dniach 13 i 23 listopada 1943 r. przy Placu Wolności;
- cmentarz jeńców radzieckich przy ul. Przemysłowej;
- cmentarz jeńców włoskich ul. Łukaszyńskiego;
- kwatery żołnierzy poległych z rąk okupanta hitlerowskiego na cmentarzu grzebalnym;
- tablica pamiątkowa na budynku KW MO, poświęcona funkcjonariuszom MO poległym w pierwszych latach powojennych;

- "Czerwone Koszary" tablica i pomnik upamiętniające poległych jeńców radzieckich;
- pomnik w miejscu d. obozu jeńców radzieckich przy ul. Kościuszki;
- tablica pamiątkowa na budynku administracyjnym Bialskich Fabryk Meli w d. siedzibie gestapo, obecnie ekspozycja muzealna;
- tablica ku czci nauczycieli poległych w okresie II wojny światowej - Dom Nauczyciela I p.;
- pomnik poświęcony powstańcom styczniowym w Białce k/Białej Podlaskiej.

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

H o l a - 7 km od Białej Podlaskiej, cmentarz jeńców radzieckich na miejscu byłego obozu jenieckiego, pomniki: ku czci jeńców francuskich i ku czci pomordowanych w okresie II wojny światowej.

K a l i ł ó w - 9 km od Białej Podlaskiej pomnik w miejscu b. obozu jeńców radzieckich oraz pomnik poświęcony poległym mieszkańcom wsi Kaliłów.

G r a b a r k a - 6 km od Białej Podlaskiej, w pobliżu nadleśnictwa, miejsce masowych skrytych egzekucji z okresu II wojny światowej.

W ó l k a Plebańska - 5 km od Białej Podlaskiej przy drodze lubelskiej pomnik ku czci pomordowanych w masowych egzekucjach na Grabarce.

H r u d - wieś znana w 1666 r. Wymieniona w powieści Reymonta "Z ziemi chełmskiej".

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Wojewódzki Dom Kultury, ul. Dzierżyńskiego 12, tel. 332-48
- Miejski Dom Kultury, ul. Stacyjna 9, tel. 349-17
- Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Świerczewskiego 13, tel. 225-01
- Kino "Merkury", ul. Brzeska 43, tel. 328-97
- Kino "Białena", ul. Sidorska, tel. 220-01
- Dom Socjalny ZPW "Białena", ul. Sidorska, tel. 220-01
- Klub Międzynarodowej Prasy i Książki "Ruch", ul. Sidorska, tel. 356-58
- Klub Kultury "Piast", ul. Spółdzielcza 4, tel. 320-38
- Klub Kultury "Spółdzielca" ul. Moniuszki, tel. 223-31
- Studencki Klub "Meta" ul. Akademicka 2, tel. 222-23
- Muzeum Okręgowe, ul. Pocztowa 4, tel. 341-28
- Izba Pamięci Narodowej, ul. Sidorska 2, tel. 342-58
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna, ul. Al. 1000-lecia 22 tel. 361-11

VII. IMPREZY KULTURALNE

- Eliminacje Wojewódzkie Ogólnopolskiego Przeglądu Piosenki Młodzieżowej /styczeń/
- Eliminacje Wojewódzkie konkursu Piosenki Radzieckiej /marzec/
- Eliminacje Wojewódzkie Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego /marzec/
- Wojewódzki Przegląd Kapel i Śpiewaków Ludowych /maj/
- Wojewódzki Przegląd Teatrów Amatorskich /maj/
- Wojewódzki Przegląd Chórów i Orkiestr Dętych /czerwiec/

- Studencki Plener Malarzski /lipiec/
- Bialskopodlaska Jesień Filmowa /wrzesień/

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Autoryzowana Stacja Obsługi "Polmozbyt" ul. 1-go Maja, tel. 326-88 czynna w godz. 6⁰⁰ - 22⁰⁰
usługi gwarancyjne: Fiat 125p, 126p, Łada
automatyczna myjnia
pogotowie techniczne tel. 954 lub 35128
- Stacja Obsługi Samochodów PZM, ul. Słowackiego 1, tel. 33485 w godz. 6⁰⁰ - 22⁰⁰
przeglądy i naprawy gwarancyjne samochodów marki: Fiat 125p, Żuk, Nysa, Tarpan, Wołga, Syrena
pogotowie techniczne tel. 334-85
- Spółdzielnia Pracy Kierowca i Mechanik Samochodowy, ul. Brzeska 158, tel. 354-23 w godz. 7⁰⁰ - 15⁰⁰, usługi gwarancyjne samochodów marki Fiat 126p
- Stacja benzynowa CPN tel. 336-38 ul. Narutowicza 2, całą dobę;
- Stacja benzynowa ul. 1-go Maja /przy obwodnicy/ czynna całą dobę, tel. 344-16

IX. H A N D E L

- Dom Towarowy "Centrum" ul. Sidorska 18, tel. 359-40 364-54
- Salon Radiowo-Telewizyjny ZURTiT ul. 1-go Maja, tel. 225-43
- Księgarnia ul. Dzierżyńskiego 1, tel. 224-66
- Sklep Sportowo-turystyczny, ul. Moniuszki 2, tel. 346-95
- "Cepelia" ul. Brzeska

- Desa - ul. Dzierżyńskiego 12
- Sklep motoryzacyjny "Polmozbyt" Al.1000-lecia 35, tel. 366-81
- Sklep motoryzacyjny "Polmózbyt" ul. 1-go Maja 71, tel. 326-88
- Foto-Optyka ul. Pl.Wolności 27, tel. 343-12
- Pewex ul. Pl.Wolności 14, tel. 357-89
- Delikatesy ul. Pl.Wolności 17, tel. 231-04
- Supersam ul. Jatkowa, tel. 327-76
- Supersam ul. Kolejowa, tel. 357-53

X. U S Ł U G I

- Usługowe branżowe punkty

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- KW PZPR, ul. Dzierżyńskiego 11, tel. 222-01
- KM PZPR, ul. Pl.Wolności 8, tel. 333-50
- Urząd Wojewódzki, ul. Dzierżyńskiego 12, tel. 220-35
- Urząd Miejski, ul. Pl.Wolności 8, tel. 322-20
- Redakcja "Słowa Podlasia" tel. 230-67, Pl.Wolności 17
- Redakcja "Sztandar Ludu" Pl. Wolności 17, tel. 365-57
- Narodowy Bank Polski, ul. Brzeska 9, tel. 331-50
- Powszechna Kasa Oszczędnościowa, ul. Brzeska 20, tel. 336-52
- Wojewódzki Szpital Zespolony, ul. Dzierżyńskiego 18, tel. 320-91
- Pogotowie Ratunkowe, ul. Dzierżyńskiego 18, tel. 999

- Apteki: ul. Dzierżyńskiego 1, tel. 327-30
ul. Dzierżyńskiego 17, tel. 367-12
ul. Brzeska 37, tel. 363-82
ul. Kościuszki, tel. 324-93

- Posterunek MO, tel. 997, - Straż Pożarna tel. 998

gmina: Czemierniki

znaczenie: regionalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 2832

Osada wiejska położona na podmokłej równinie doliny rzeki Tyśmienicy na terenie Niziny Południowomazowieckiej. W 1509 r., staraniem kasztelana Mikołaja Firleja, osada otrzymała prawa miejskie magdeburskie, które utraciła w 2 poł. XIX w.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Wenecja" kat. III, ul. Radzyńska 19, tel. 21

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS, bezpośrednie połączenie z Białą Podlaską, Lublinem, Parczewem, Chełmem.

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- pałac renesansowy wzniesiony na pocz. XVII w. przez Firlejów, otoczony ogrodem, stawami i nieregularnym wielobokiem murów fortecznych. Obecnie w piętrowym, znacznie przebudowanym, budynku pałacowym mieści się Dom Dziecka;

- kościół parafialny w stylu renesansu lubelskiego z l. 1603-14 z fundacji biskupa płockiego Henryka Firleja.

CIEKAWSZE MIEJSCOWOŚCI I OBIEKTY W OKOLICY

Niewęgłosz - wieś położona w odległości 6 km na północ od Czemiernik; dobrze zachowane grodzisko średniowieczne.

Wygnanów - w parku podworskim kilkusetletni buk o obw. 350 cm.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminna Biblioteka Publiczna; Klub Rolnika

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

IX. HANDEL

- sklepy: spożywczy, elektrotechniczny, gospodarstwa domowego, tekstylny

X. USŁUGI

- Ośrodek Nowoczesna Gospodyni
- radiowo-telewizyjne
- szewskie, krawieckie, stolarskie

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 3 /centrala/
- Posterunek MO ul. Zamkowa, tel. 7
- Ośrodek Zdrowia, tel. 12
- Ochotnicza Straż Pożarna, tel. 42
- Bank Spółdzielczy, tel. 34 /dyrektor/.

22-213 HANNA

woj. białskopodlaskie

gmina: Hanna

znaczenie: lokalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m. : 760

Duża osada wiejska położona w południowo-wschodniej części województwa na terasie nadzalewowej Bugu. W XVII w. przystań rzeczna.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak; p. Romanów i Sławatycze

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- bar "Przystań", kat. IV, m.k. 48 tel. 17

III. KOMUNIKACJA

- PKS - bezpośrednie połączenie z Białą Podl., Parczewem.

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- kościół parafialny, d. cerkiew wzniesiona z XVII-XVIII w.

- w Hannie - malarz ludowy Marian Wójcik

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Dołhobrody - kościół prawdopodobnie z XVII w., wiatrak koźlak z XIX w.

- rzeźbiarz ludowy Adam Weremczuk

- Szk. Podst. Izba Pamięci Narodowej a w niej m.in. rosyjski zegar ścienny z 1601 r. oraz modlitewnik cerkiewny z 1815 r.

Kuzawka - wieś nadbużańska; wg przekazu, stąd w drodze do Ameryki, odpłynął do Gdańska - Tadeusz Kościuszko. Wiatrak - koźlak z XIX w.; miejsca biwakowe.

- Holeszów   - pomnik, ku czci poległych w I. II wojny funkcjonariuszy MO i SB, wzniesiony w 1959 r.
- wiatrak-koźlak z XIX w. z zachowanym mechanizmem drewnianym.
- Lack   - cerkiew grecko-katolicka z 1795 r.: drewniana, orientowana, na rzucie krzyża greckiego.

VI.   OŚRODKI KULTURALNE

- Gminna Biblioteka Publiczna
- Wiejski Dom Kultury w Dańcach
- Izba Pamięci Narodowej w Szk. Podst. w Dołhobrodach

VII.   IMPREZY KULTURALNE   - brak

VIII.   USŁUGI MOTORYZACYJNE

- GS "Samopomoc Chłopska"   tel. 8   lub 33

IX.   HANDEL

- sklepy i kioski spożywcze /dzieliarski i tekstylnopasmanteryjny

X.   USŁUGI - radiowo-telewizyjne

XI.   WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy   tel. 16
- Komisariat MO   tel. 07
- Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska" tel. 12
- Bank Spółdzielczy   tel. 6

woj. bialskppodlaskie

gmina: Jabłoń

znaczenie: lokalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 800

Wieś przy trasie Wisznice-Parczew nad kanałem Wieprz-Krzna.

W XVI-XVII w. miasto na pograniczu Litwy i Polski.

W XVII w. własność Firlejów, w XVIII w. Potockich, a w XIX w. Zamoyskich.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak; p. Parczew

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- bar "Uniwersalny" tel. 12

III. KOMUNIKACJA

- PKS, bezpośrednie połączenie z Lublinem, Parczewem, Białą Podlaską

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- pałac Zamoyskich, zbudowany w l. 1904-5 w stylu angielskiego neogotyku, do którego wchodzi neogotycka brama wjazdowa z domkiem odźwiernego,

- park krajobrazowy ze starodrzewiem

- kościół parafialny z lat 1909-12 w stylu angielskiego neogotyku z fundacji Tomasza Zamoyskiego

- częściowa zabudowa wsi drewniana z poł. XIX w. o konstrukcji zrębowej i węglowaniu na rybi ogon.

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Kolano - kościół parafialny w miejscu kaplicy z 1836 r.

- częściowo zachowana drewniana zabudowa wsi:
budynki o konstrukcji zrębowej, węglowanie na
rybi ogon, ustawione szczytowo do drogi.
Niektóre z nich dwukratowe o dachach naczółko-
wych.

Paszenki - dawna cerkiew filialna grecko-katolicka z 1717 r.
z fundacji Firlejów, obecnie kościół parafialny

- Gęś
- kościół parafialny neogotycki z 1913 r., wewnątrz
dwa ołtarze boczne z 1 poł. XVIII w. przeniesione
z niezachowanej cerkwi unickiej,
  - fragment grodziska średniowiecznego.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminna Biblioteka Publiczna
- Wiejski Klub Kultury w Dawidach

VII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

IX. HANDEL

- sklepy: spożywcze, przemysłu lekkiego, gospodar-
stwa domowego

X. USŁUGI

- Ośrodek "Nowoczesna Gospodyni"

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 6 /naczelnik/
- Gminny Ośrodek Zdrowia tel. 24
- Straż Pożarna Ochotnicza tel. 8
- Posterunek MO tel. 7
- GS "Samopomoc Chłopska" tel. 2
- Bank Spółdzielczy tel. 5

woj. białskopodlaskie

gmina: Janów Podlaski

znaczenie: ogólnopolskie

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m. : 2350

Osada położona 20 km na półn od Białej Podlaskiej w odl. 3 km od granicznej rzeki Bug. Leży na wysoczyźnie Siedleckiej. Początki osady sięgają XV w. W dokumencie z 1423 r. jest mowa o wsi Porchów leżącej przy trakcie handlowym z Polski na Litwę.

Prawa miejskie chełmińskie w 1465 r. z rąk króla Kazimierza Jagiellończyka. Miasto, jako siedziba biskupów łuckich, zwane było Janowem Biskupim. Obecna nazwa przyjęła się w XIX w. W okresie XV-XVII w. duży ośrodek handlowy i rzemieślniczy. Kilkakrotne pożary i najazd szwedzki w 1657 r. zniszczyły miasto, spowodowały stopniowy upadek miasta. W latach 1788-96 mieszkał w Janowie i tu zmarł znakomity polski historyk epoki Oświecenia, autor "Historii Narodu Polskiego" - Adam Naruszewicz.

W 1867 r. miasto zdegradowane do rzędu osady. W latach 1919-32 siedziba władz powiatu. konstantynowskiego. Osada związana z działalnością Narbuta i Rogińskiego - przywódców powstania styczniowego na Podlasiu.

Obecnie Janów jest ośrodkiem przemysłu przetwórstwa owocowo-warzywnego.

I. BAZA NOCLEGOWA

- hotel kat.IV. Plac Partyzantów, tel. 4, 30 m.n.
- Schronisko Młodzieżowe w ZSZ /sezonowe 5.VI.-15.VIII/ 50 m.n.

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Janowianka" ul. Plac Partyzantów tel.4
- bar "Amazonka" ul. Plac Partyzantów tel. 1 kat.IV
- kawiarnia "Walentynka" ul. Bialska tel. 35, kat.IV.

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS, bezpośrednie połączenie z Białą Podl., Warszawą, Lublinem, Białymstokiem i Terespołem

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

Zabytki:

- kościół parafialny św. Trójcy. Pierwotnie drewniany wzniesiony w 1428 r. przez Księcia Witolda. Obecna budowla barokowa, zbudowana w latach 1714-28. W poł. XVIII w. podniesiona do rangi kolegiaty, w 1818 r. do rangi katedry. Dwuwieżowa fasada, wnętrze trójnawowe, wyposażenie barokowe. W podziemiach trumna ze zwłokami Adama Naruszewicza. Obok kościoła wolno stojąca wieża - dzwonnica.

- Budynek z poł. XVII w. d.seminarium duchowne oraz budynek z XVIII w. d.kolegium. Obecnie budynki zajęte przez Zespół Szkół.

- Kościół pw. św. Jana Chrzciciela /poddominikański/. Pierwotnie wzniesiony jako barokowy w 1465 r. Po pożarze w 1657 r. odbudowany w stylu klasycystycznym w l.1790-1801.

Pozostałości dawnego zamku biskupów Łuckich: zamek otoczony parkiem, w którym znajduje się tzw. "grota Naruszewicza".

- Kaplica cmentarna pw. św. Rocha - budowla sakralna klasycystyczna z XIX w.

- Dom Ryttów

- Zabytkowy układ dawnego rynku /Plac Partyzantów/ z długim prostokątnym budynkiem pośrodku - dawna karczma i kramy handlowe.

- Miejsca Pamięci Narodowej:

Pomnik poświęcony Bojownikom Ruchu Oporu zamordowanym

w latach 1939-44 - Plac Partyzantów.

Pomnik ku czci żołnierzy Armii Czerwonej poległych w 1944 r.
w walce o wyzwolenie osady - ul. Siedlecka.

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

- Państwowa Stadnina Koni na Wygodzie - 4 km od centrum osady. Prowadzi hodowlę koni pełnej krwi arabskiej.

Zabytki: zespół stajni murowanych klasycystycznych -
Czołowa z 1841 r., Zegarowa, Woroncarska i Wyścigowa z 1848 r. Zostały one zbudowane wg projektu architekta Henryka Marconiego;

- zespół dworski w Klonownicy - klasycystyczny pałac z parkiem - XIX w.

Klonownica - pomnik poświęcony pamięci żołnierzy Wojska Polskiego i pracowników Służby Bezpieczeństwa.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminna Biblioteka Publiczna
- Gminny Ośrodek Kultury
- Kino /GOK/

VII. IMPREZY KULTURALNE

- corocznie: - Ogólnopolski Plener Malarski
- Aukcja Konia Arabskiego - VIII lub IX
- Międzynarodowy Festiwal Szachowy

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- stacja benzynowa

IX. HANDEL

sklepy: spożywcze, tekstylny, gospodarstwa domowego,
elektrotechniczny, księgarnia

USŁUGI

Ośrodek Nowoczesna Gospodyni, ul. Wygodzka

Woj.Sp-nia Pracy, robót i Materiałów Budowlanych

"Jedność" ul. Wygodzka

Państwowy Ośrodek Maszynowy - Klonownica

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy ul. 1-go Maja 15, tel. 41
- Ośrodek Zdrowia ul. Wygodzka tel.58
- Posterunek MO ul. Bialska, tel. 7
- Apteka ul. Plac Partyzantów, tel. 25
- Poczta, ul. Bialska, tel.60
- GS "Samopomoc Chłopska" ul. Plac Partyzantów, tel.6.

21-302 KĄKOLEWNICA WSCH.

woj. białskopodlaskie
gmina: Kąkolewnica
znaczenie: lokalne
charakter: krajoznawczy
l.m. 574

Duża wieś na trasie Międzyrzec Podlaski - Radzyń Podlaski, położona na nizinie Południowo-Mazowieckiej.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- bar "Uniwersalny" kat. IV, m.k. 60, tel. 26

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS, bezpośrednie połączenie z Lublinem, Białą Podlaską

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- kościół parafialny z XIX w.
- spichlerz dworski
- budynki dawnej siedziby rządu tzw. rządówka

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Turów - Cmentarz Powstańców Listopadowych przy kaplicy w lesie.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Klub "Ruch"
- Gminna Biblioteka Publiczna

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- auto-naprawa czynna od godz. 16⁰⁰

- 2 punkty naprawy samochodów w Żakowoli Radzyńskiej
/przy trasie Lublin - Biała Podlaska/.

IX. HANDEL

- pawilon handlowy, sklep spożywczy, tekstylny, kiosk
z artykułami przemysłowymi

X. USŁUGI - brak

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 10
- Apteka tel. 18
- Gminny Ośrodek Zdrowia tel. 9
- Posterunek MO tel. 7
- Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska" tel. 37
- Bank Spółdzielczy tel. 14.

woj. białskopodlaskie

gmina: Kodeń

znaczenie: ogólnopolskie

charakter: krajoznawczy, wypoczynkowy

l.m. 1604

Obecnie osada letniskowa położona na Polesiu Lubelskim na terasie nadzalewowej Bugu. Kodeń założony został w 1511 r. przez Sapiechów i znany był pod nazwą Todeń i Kodin.

Prawa miejskie uzyskał ok. 1513 r. Rozwój Kodnia przypada na okres XVI-XVII w. Początkowo własność Sapiechów potem Branickich.

Kilkakrotnie miasto przeżyło napady Tatarów, Kozaków i Szwedów.

Okres rozbiorów przynosi miastu powolny upadek. Odbudowane po pożarze w 1812 r. do czasu powstania styczniowego było znacznym ośrodkiem handlowym i rzemieślniczym. W okresie powstania styczniowego znany z działalności m.in. Grzymały, Lelewela, Borelowskiego i Kryńskiego.

Prawa miejskie utracił w 2 poł. XIX w. W czasie II wojny światowej silny ośrodek ruchu oporu związany z działalnością Ładysława Buczyńskiego.

I. BAZA NOCLEGOWA

- kwatery prywatne Urzędu Gminy - 40 m.n.
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe przy ZSG-25 m.noclegowych, czynne w okresie 05.VI. - 13.VIII.
- Hotel Urzędu Gminy - Ośrodek Wypocz. OST "Gromada"

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja GS - 60 m.k. tel. 18

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS, bezpośrednie połączenie z Białą Podlaską i Terespołem.

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- ruiny zamku Sapiechów z XVI w. Na terenie dawnego zamku znajduje się wystawa drewnianych rzeźb dłuta Tadeusza Niewiadomskiego, ilustrujących martyrologię narodu polskiego w czasie II wojny światowej.

W pobliżu terenu zamkowego charakterystyczne prostokątne obniżenie w miejscu dawnej przystani rzecznej,

- kościół św. Ducha d. cerkiew 1530 r. Budowla w stylu gotycko-renesansowym,
- kościół parafialny św. Anny, renesansowy z l. 1629-35
- neogotycka kaplica z XIX w. /na cmentarzu grzebalnym/

Okolice:

Kostomłoty. Wieś nadbużańska. W 1412 r. z nadania Wielkiego Księcia Litewskiego własność zakonu Augustynów. Zachowany budynek dawnej cerkwi.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminny Dom Kultury
- Biblioteka Gminna
- Kino

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

IX. HANDEL

- sklepy branżowe

X. USŁUGI

- Ośrodek Nowoczesnej Gospodyni
- kowalskie

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 3 /naczelnik/

- Ośrodek Zdrowia Gminny, tel. 7
- Apteka, tel. 12
- Urząd Pocztowno-Telekomunikacyjny tel: 29 /naczelnik/
- Posterunek MO, tel. 27
- Ochotnicza Straż Pożarna, tel. 13.

woj. białskopodlaskie

gmina: Komarówka Podlaska

znaczenie: lokalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m. 1200

Wieś położona na Nizinie Południowo-Mazowieckiej w pobliżu kanału Wieprz-Krzna oraz drogi Radzyń Podlaski-Wisznice-Sławatycze.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Schronisko Młodzieżowe w Szkole Podstawowej kat. II we wsi Żelizna w odl. 7 km od Komarówki /czynne cały rok/

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Podlaska" kat. III m.k. 120, tel. 48

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS, bezpośrednie połączenie z Warszawą, Lublinem, Parczewem, Białą Podlaską

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

- w pobliżu wieś Żelizna nad kanałem Wieprz-Krzna: dogodne miejsca do wędkowania.

Kolembrody - wolno stojąca dzwonnica murowana z XIX w.
Przegaliny Duże - kościół parafialny i budynki pałacowe z XIX w.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminna Biblioteka Publiczna tel. 26
- "Dom Książki" ul. Lubelska 1, tel. 27

- Izba Pamięci Narodowej przy Liceum Ogólnokształcącym.

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Zakład Mechaniki Pojazdowej ul. I Armii WP nr 2
- Zakład Mechaniki Pojazdowej ul. Lubelska

IX. HANDEL

- sklepy: spożywczy, dziewiarski, gospodarstwa domowego, tekstylny.

X. USŁUGI

- stolarsko-budowlane, rymarskie, szewskie, fotograficzne, ślusarskie, fryzjerskie

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 4 /łączy Radzyń Podlaski/
- Gminny Ośrodek Zdrowia tel. 15
- Posterunek MO tel. 7
- Apteka ul. Wojska Polskiego 16, tel. 18
- GS "Samopomoc Chłopska" ul. Wojska Polskiego 28, tel. 3.
- Bank Spółdzielczy ul. Wojska Polskiego 24, tel. 16

woj. białkopodlaskie
gmina: Konstantynów
znaczenie: regionalne
charakter: krajoznawczy
l.m.: 750

Osada położona nad rzeką Czyżówką w północnej części województwa. W XV. w. znana jako wieś Kozierady. W 1660 r. stały tu wojska Hetmana Czarnieckiego. Kozierady były miejscem pojedynku Jana Chryzostoma Paska z braćmi Nurzyńskimi i Jasińskimi. W 1744 r. Karol Odrowąż Siedlnicki nadał osadzie nazwę Konstantynów oraz uzyskał prawa miejskie. W XVIII w. własność Tomasza Aleksandrowicza a na przełomie XIX w. i XX w. hrabiego Zyberk-Platera. W okresie II wojny światowej silny ośrodek ruchu oporu związany z działalnością AL, BCh, AK.

- I. BAZA NOCLEGOWA - brak, patrz Janów Podlaski
- II. BAZA ŻYWIENIOWA
  - kawiarnia "Murzynka" kat. III
  - restauracja "Diana" kat. III
- III. KOMUNIKACJA
  - przystanek PKS, bezpośrednie połączenie z Białymstokiem, Lublinem, Warszawą i Białą Podlaską.
- IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak
- V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA
  - klasycystyczny dwór z końca XVIII w. przebudowany w XIX w. na piętrowy pałac - obecnie siedziba Szkoły Podstawowej.
  - Park dworski ze starodrzewiem, neogotycki kościół z pocz. XX w.

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Gnojno - mała wieś nadbużańska o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym. Znana w 1592 r. jako przystań rzeczna. W 1648 r. spalona przez Kozaków Bohdana Chmielnickiego.

Brak bazy noclegowej - możliwość wynajęcia prywatnie kwater noclegowych.

Zabytki: kościół cmentarny z przeł. XVIII i XIX w., typowe chaty podlaskie z XIX w., legendarne usypiska ziemne zwane "cmentarzyskami".

Horoszki - długa, składająca się z dwóch części, wieś - przydrożnica, położona na północ od Konstantynowa. W XVI w. należała do ziemi mielnickiej w woj. podlaskim. We wsi stare chaty podlaskie z XIX w. z oryginalnymi podcieniami. W okolicy lasy sosnowe.

Komarno - miejsce urodzenia poety Kajetana Sawczuka.

Bubel - wieś nadbużańska. W XV w. miejsce przeprawy przez Bug. Drewniany kościół - dawna cerkiew.

VI. OŚRODKI KULTURALNE - brak

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- warsztat naprawy samochodów

IX. HANDEL

- sklepy spożywcze, przemysłowe, kioski

X. USŁUGI

- zakład szewski, warsztaty rzemieślnicze

woj. białkopodlaskie

gminy Kornica

znaczenie lokalne

charakter: krajoznawczy

l.m. 1936

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy, tel. 71
- Ośrodek Zdrowia, tel. 10
- Apteka, tel. 22
- MO tel. 7.

I. BAZA KULTUROWA

- Schronisko Młodzieżowe / w Kobylanach k. Kornicy/
w Szkole Podstawowej, krt. II

II. BAZA GASTRONOMICZNA

- restauracja, 18 m.k.

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS, bezpośrednie połączenie z Iwonicami,
Białą Podlaską, Siedlami, Baranówką.

IV. OBIEKTY KUCHNI TURYSTYCZNEJ - brak

V. OBIEKTY GŁÓWNE ZWIĄZANIA

- ciekawe chaty drewniane z podcieniami, datowane na
poł. XIX w.
- drewniany spichlerz podolaniowy i angielska przydroż-
nia z I poł. XIX w.
- kopalnia odkrywkowa kredy
- pomnik Czynu Nauczyciela

Ciekawostki miejscowości i okolicy

Ważni w - l.m. 1936. Wskazanie o charakterze krajoznawczym

woj. białskopodlaskie

gmina: Kornica

znaczenie: lokalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m. 1736

Wieś przy trasie Konstantynów - Łosice. Dawna wieś królewska o długości ok. 7 km.

W okolicy płytko zalegające złoża kredy eksploatowane od XIX w. We wsi kopalnia kredy - Kornickie Zakłady Kredowe.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Schronisko Młodzieżowe / w Kobylanach k/Kornicy/
w Szkole Podstawowej, kat. II

II. BAZA GASTRONOMICZNA

- restauracja, 18 m.k.

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS, bezpośrednie połączenie z Łosicami, Białą Podlaską, Siedlcami, Warszawą.

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- ciekawe chaty drewniane z podcieniami, datowane na poł. XIX w.
- drewniany spichlerz podcieniowy i kapliczka przydrożna z 1 poł. XIX w.
- kopalnia odkrywkowa kredy
- pomnik Czynu Nauczyciela

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Huszlew - l.m. 600. Wieś o charakterze krajoznawczym położona

żona na pld.-zachód od Kornicy. Bar gastronomiczny
kat. IV.

- murowany klasycystyczny dwór z przeł. XVIII i XIX w.
- oranżeria z 1862 r.
- pozostałości parku krajobrazowego ze stawem
- chaty z XIX w.
- neogotycki kościół z dzwonnica bramną z poł. XIX w.
- pomnik przyrody: topola o obwodzie 710 cm

Kobylany - mała wieś w odległości 6 km na południe od Kornicy. W parku podworskim pomniki przyrody: lipy drobnolistne o ob. 173-212 cm. i wys. 22 m

Wólka Nosowska - zdewastowany pałac z XIX w., fragmenty parku

Szpaki Stare i Stara Kornica - zabytkowe drewniane kościoły z XVIII w.

Wygnaniki: wiatrak-koźlak

Zienie - chałupy podlaskie z XIX w.

Falatycze - dwie czarne topole o ob. 410 i 485 cm. przy drodze do wsi Łuzki duże głązy narzutowe.

We wsiach wchodzących w skład gminy rozwinęło się rękodzielnictwo ludowe w zakresie tkania dywanów, chodników, makatek, haftowania i wyszywania obrusów.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminny Ośrodek Kultury w Starej Kornicy
- Gminna Biblioteka Publiczna

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

IX. HANDEL

- sklepy spożywcze i przemysłu lekkiego

woj. białskopodlaskie

21-342 LEŻNA PODLASKA

gmina: Leżna Podlaska

X. USŁUGI

charakter: krajowy

l.m.: 390

- ślusarskie, kowalskie, radiowo-telewizyjne

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 18-22-23
- Gminny Ośrodek Zdrowia wraz z apteką tel. 18-21
- Posterunek MO tel. 18-77
- GS "Samopomoc Chłopska" tel. 18-83

Leżna, miasto na Wysoce, w pow. siedleckim, które wznosi się na wysokości 110 m n.p.m. Stąd pochodzi nazwa Leżna. W XIX w. posiadała nazwę Leżna Kłosterna. W 1808 r. podniesiona do rangi miasta. Zniszczona po napadzie Szwedów w 1706 r. Prawa miejskie straciła w 1808 r. W 1818 r. została ponownie nadana.

Leżna Podlaska jest miejscem urodzenia Józefa Michałowicza, który w 1885 r., podczas oblężenia Wiednia, kilkakrotnie - w przebraniu turkum - przechodził przez obóz turecki niesąc listy do balgów lotaryńskich.

W l. 1946-59 istniała w Leżnej Szkoła Nauczycielska z w l. 1944-70 Liceum Pedagogiczne. Silny ośrodek ruchu oporu w czasie II wojny światowej.

I. BAZA KULTURALNA

II. BAZA ZWIEDZANIA

- bar mleczny "Leżnianka" tel. 18-11

III. KOMUNIKACJA

- przyłącze PKS bezpośrednie połączenie z miastem Podlaską i Łowiczami

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO

V. OBIEKTY GŁÓWNE ZWIEDZANIA

- kościół i Kłoster Paulinów z fragmentami muru obronnego

woj. białskopodlaskie

gmina: Leśna Podlaska

znaczenie: lokalne

charakter: krajoznawczy

l.m.: 390

Osada wiejska położona na Wysoczyźnie Siedleckiej nad rzeką Białką w otoczeniu dużego kompleksu leśnego.

Dawna nazwa "Okopy Krzyżackie".

W XVIII w. własność paulinów częstochowskich, którzy wzniesli tu kościół i klasztor. Stąd też w XIX w. nosiła nazwę Leśna Klasztorna. Na pocz. XVIII w. podniesiona do rangi miasta. Zniszczona po napadzie Szwedów w 1706 r. Prawa miejskie utraciła w 2 poł. XVIII w.

Leśna Podlaska jest miejscem urodzenia Jana Michałowicza, który w 1683 r., podczas oblężenia Wiednia, kilkakrotnie - w przebraniu tureckim - przechodził przez obóz turecki niosąc listy do księcia lotaryńskiego.

W l. 1916-39 istniało w Leśnej Seminarium Nauczycielskie a w l. 1944-70 Liceum Pedagogiczne. Silny ośrodek ruchu oporu w czasie II wojny światowej.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- bar uniwersalny "Leśmianka" kat. III

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS bezpośrednie połączenie z Białą Podlaską i Łosicami

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- kościół i klasztor Paulinów z fragmentami muru obronnego

- park z pomnikiem przyrody kilkusetletnim "Dębem Miłości" o obwodzie 495 cm.
- w budynku szkolnym tablica pamiątkowa ku czci nauczycieli poległych i zamordowanych w l. 1939-45
- tablica pamiątkowa w miejscu egzekucji bojowników ruchu oporu.

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Witulín - wieś znana w 1573 r. W Witulinie w 1785 r. urodził się poeta Franciszek Wężyk.

Godne zwiedzania: kościół parafialny, oranżeria i spichlerz dworski z XIX w., pomnik - popiersie Tadeusza Kościuszki.

Chmielinne - rezerwat leśny o pow. 69,5 ha na południe od Leśnej Podlaskiej, w którym objęto ochroną las łągowy jesionowo-olszany i jesionowo-wiązowy.

Droblin - dwór z parkiem /poł. XIX w./

VI. OŚRODKI KULTURALNE - brak

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

IX. HANDEL

- sklepy: spożywczy, gospodarstwa domowego, chemiczny, odzieżowy, obuwniczy.

X. USŁUGI

- Zakład Kuśnierski Spółdzielni Inwalidów tel. 1482

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 1423
- GS "SCh" tel. 1411
- MO tel. 1477
- Ośrodek Zdrowia 1429

woj. białskopodlaskie

gmina: Łomazy

znaczenie: lokalne

charakter: krajoznawczy

l.m.: 1600

Wieś w bagnistej dolinie rzeki Zielawy przy dawnym trakcie z Krakowa do Wilna przez Lublin.

W 1451 i 1464 r. miejsce sejmów Polski i Litwy. W 1568 r. z rąk Króla Zygmunta Augusta Łomazy otrzymały przywilej miejski na prawie magdeburskim.

W 1769 r. pod Łomazami, w bitwie konfederatów barskich z wojskami rosyjskimi, zginął Franciszek Puławski. Utrata praw miejskich po 1863 r. W czasie II wojny światowej silny ośrodek ruchu oporu - teren działania PPR, oddziałów GL pod dowództwem Jakuba Aleksandrowicza oraz bojówek AK.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Pod brzoźką" kat. IV i bar uniwersalny
80 m.k.

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS - bezpośrednie połączenie z Białą Podlaską

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- kościół parafialny z 1911 r. i kaplica cmentarna
- pomnik poświęcony bojownikom ruchu oporu

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Studzianka - wieś królewska nadana w czasach Jana III Sobieskiego Tatarom w zamian za zaległy żołd i zasługi w walkach pod Wiedniem. Na skraju wsi zachował się cmentarz mahometański tzw. mizar z nagrobnymi kamie-

niami pochylonymi w kierunku wschodnim oraz z napisami arabskimi i wyrytymi półksiężycami.

Rossosz - wieś na trasie Biała Podlaska - Wisznice. Silny ośrodek powstańczy w 1863 r. a w l. 1939-44 miejsce działania oddziałów BCH, Ciekawsze obiekty: młyn, tartak wodny, pomnik powstańców styczniowych, Izba Pamięci Narodowej w Szkole Podstawowej.

Dokudów - miejsce urodzenia księdza Stanisława Brzóska jednego z dowódców powstania styczniowego.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminny Ośrodek Kultury

VII. IMPREZY KULTURALNE

- Przegląd Piosenki Harcerskiej i Zuchowej

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Zakład napraw samochodowych przy GS "SCH"

IX. HANDEL

- sklepy spożywcze, przemysłowe, kioski

X. USŁUGI - brak

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 3
- MO tel. 7
- Ośrodek Zdrowia tel. 4
- GS "SCH." tel. 6

woj. białskopodlaskie

miasto: Łosice

znaczenie: regionalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 5.530

Miasto położone w pñ.-zach. części województwa, nad rzeką Tocznią, na Wysoczyźnie Siedleckiej. Węzeł komunikacji drogowej.

Początki miasta sięgają XIII w. i związane są z grodziskiem w Dzieciołach. Łosice otrzymały prawa miejskie magdeburskie w 1505 r. z rąk króla Aleksandra Jagiellończyka. W XVI w. jedno z większych miast handlowych starostwa mielnickiego. Od poł. XVI w. siedziba starostwa.

Upadek miasta w okresie wojen szwedzkich w l.1655-60. Na przeł. XVII / XVIII w. ośrodek antyfeudalnych ruchów chłopskich. W okresie zaborów początkowo pod zaborem austriackim później rosyjskim. W latach 1809-15 siedziba powiatu w departamencie siedleckim. Znaczny rozwój miasta przypada na 1 poł. XIX w., w związku z prowadzoną na szeroką skalę uprawę ogórków. W okresie powstania styczniowego siedziba konspiracyjnego naczelnika powiatu.

W 1 poł. XIX w. Łosice słynęły z targów końmi i bydłem. W latach 1905-7 żywiołowe strajki robotników rolnych. W okresie II wojny światowej Łosice były miejscem egzekucji dzieci i starców Zamojszczyzny. Silny ośrodek ruchu oporu - działalność oddziałów AK. W latach 1956-75 siedziba powiatu w woj. warszawskim. Obecnie ośrodek przemysłu spożywczego, metalowego, budowlanego, lekkiego. Centrum kulturalne północnej części województwa.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Schronisko Młodzieżowe - Internat Zasadniczej Szkoły Zawodowej, ul. Krasickiego - czynne 05.VI.-15.VIII
- Schronisko Młodzieżowe - Szkoła Podst. Niemojki czynne j.w.

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Zajazd" ul. 1-go Maja 12, tel.609, kat.IV 72 m.k.

- restauracja "Kłos" kat. II ul. Sokołowska 4, tel. 304 200 m.k.
- bar mleczny kat. IV, ul. Rynek 26, tel. 306, 44 m.k.
- bar uniwersalny - Niemojki.

III. KOMUNIKACJA

- dworzec PKS - bezpośrednie połączenie z Warszawą, Białymstokiem, Białą Podlaską
- dworzec PKP w Niemojkach 5 km
- postój taxi - Łosice ul. Krótka, tel. 663.

IV. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

Zabytki:

- układ miejski z prostokątnym rynkiem w centrum
- neogotycki kościół z 1906 r. z obrazami datowanymi na XVII i XIX w., obok budynku dawnego klasztoru
- dwór z przeł. XVIII/XIX w. zwany "Starostwem"
- barokowa figura słupowa z 1775 r.
- neogotycka kaplica z 1845 r. Na cmentarzu, groby starców i dzieci Zamojszczyzny.

Ciekawsze obiekty i miejscowości w okolicy

Niemojki - najstarsza wzmianka pochodzi z 1448 r. i łączy się z budową, przez starostę drohiczyńskiego Piotra Kiskę, drewnianego kościoła.

Zabytki: kościół murowany w stylu klasycystycznym z 1783 r.

Na cmentarzu kościelnym klasycystyczne, murowane katakumby z 1838 r. oraz groby Anieli i Natalii z Dobrzyńskich, o których to osobach pisał w swoich "Dziennikach" Żeromski.

Grób Wacławy Czechowskiej z domu Grodzickiej /1855-1950/ literatki i poetki ludowej opiewającej piękno Podlasia.

- W Szkole Podst. mieści się Izba Pamięci Narodowej posiadająca bogate zbiory numizmatyczne, regionalne, archeologiczne oraz dokumenty i eksponaty związane z martyrologią i walkami narodowo-wyzwoleńczymi.

Artych - symboliczna mogiła w miejscu masowych egzekucji w l. 1939-44.

Dzięcioły - grodzisko wczesnośredniowieczne

Łysów - dworek związany z pobytem Stefana Żeromskiego

Woźniki - Zakłady Materiałów Magnetycznych "Polfer"

Hadynów - legendarna nazwa Gadynów - zabytki: kościół drewniany o konstrukcji zrębowej z XVII/XVIII w. o wyposażeniu barokowo-rokokowym. Obok kościoła duży głąz narzutowy związany z legendą ludową,
- klasycystyczny nagrobek z 1813 r.
- drewniany budynek dawnej karczmy z XIX w.
- murowana kapliczka przydrożna z XIX w.
- na cmentarzu liczne mogiły unitów i mogiła powstańcza z 1863 r.

Olszanka - siedziba Urzędu Gminy. W pobliżu wsi dwa wiatrak z XIX w.

Chotycze - Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze
- kapliczka przydrożna z końca XVIII w.
- omentarz unicki
- neogotycki dwór murowany z poł.XIX w. z fragmentem parku
- drewniana oficyna z poł. XIX w.
- pomnik w miejscu egzekucji z 1944 r.

Kownaty k/Huszlewa - dwór drewniany z 1 poł.XIX w.

Mszana - granitowy głąz narzutowy o obwodzie 850 cm. i wysokości nad ziemią 50 cm

Patków Ruski - wieś związana z pobytem Stefana Żeromskiego

Toporów - ruiny dworu z poł. XIX w., resztki parku krajobrazowego ze śladami fortyfikacji. Jesion o obwodzie 520 cm, zwany "napoleońskim".

Wyczółki - drewniane chałupy z XIX w.

V. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO

- PTTK, tel. 481

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Łosicki Dom Kultury ul. Siedlecka 4, tel. 423
- Kino "Pionier" - w Domu Kultury
- Biblioteka Miejska-Gminna ul. Rynek 26, tel. 430
- Muzeum Okręgowe w Białej Podlaskiej filia Łosice, ul. Siedlecka 7, tel. 377.
- Punkt biblioteczny - Niemojki
- Klub Młodego Rolnika - Niemojki
- Punkt biblioteczny - Hotycze
- Gminna Biblioteka Publiczna - Olszanka

VII. IMPREZY KULTURALNE

- Wojewódzki Przegląd Piosenki Radzieckiej m-c marzec
- Wojewódzki Przegląd Teatrów Amatorskich

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Stacja benzynowa CPN
- Zakład Mechaniki Samochodowej - Świerczewski Janusz ul. Kolejowa 15
- Zakład Mechaniki Samochodowej - Siennica Antoni, ul. Handlowa 1
- Zakład Mechaniki Samochodowej - Makać Wojciech, ul. Międzyrzecka 1
- Księgarnia "Dom Książki" ul. Świerczewskiego
- Sklep spożywczo-przemysłowy - Woźniki
- Sklep spożywczo-przemysłowy - Radynów
- Sklep spożywczy - Olszanka
- Sklep gospodarstwa domowego i żelazny - Olszanka

woj. białskopodlaskie

gmina: Sarnaki

znaczenie: X. WĄŻNIEJSZE INSTYTUCJE

charakter: wypoczynkowy

1. m. 340 - Urząd Miasta i Gminy ul. Siedlecka 6, tel. 542
- Urząd Poczta-Telekomunikacyjny ul. Kościuszki 2
tel. 401

- Szpital Rejonowy ul. Słoneczna 1, tel. 231, 232

- Przychodnia Lekarska ul. Szpitalna 1, tel. 390

- Pogotowie Ratunkowe ul. Szpitalna 1, tel. 309

- Apteka ul. Bielska 12, tel. 523

- Komisariat MO ul. Bialska 3, tel. 221, 222.

- Szkolne Schronisko Młodzieżowe - 25 m.k., pole biwakowe

- kwatery prywatne "Turysta" Siedlce

II. PŁAZA ZWIĘKOWA

- restauracja "Lądowa" kat. IV, 80 m.k.

- istnieje również możliwość korzystania ze stołówek w za-
kładach ośrodkach wypoczynkowych.

III. KOMUNIKACJA - przystanek PKS

IV. ORSZĘKA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- drewniane chaty z XIX w.

Ciekawe miejscowości i obiekty w okolicy

Przełęcz - wieś letniskowa położona nad Bugiem na granicy

Wypoczynku Siedleckiej i Białskiej

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- biblioteka, kino objazdowe

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

woj. bialskopodlaskie

MIERZWICE

gmina: Sarnaki

znaczenie: ogólnopolskie

charakter: wypoczynkowy

l.m.: 340

Wieś nadbużańska położona w odl. 9 km do Sarnak, na wysokiej terasie doliny Bugu, w otoczeniu sosnowego lasu podchodzącego do brzegu rzeki. Na terenie Mierzwic znajdują się zakładowe ośrodki wypoczynkowe, Plaża.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Szkolne Schronisko Młodzieżowe - 25 m.n., pole biwakowe
- kwatery prywatne SBT "Turysta" Siedlce

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Ludowa" kat. IV, 80 m.k.
- istnieje również możliwość korzystania ze stołówek w zakładowych ośrodkach wypoczynkowych.

III. KOMUNIKACJA - przystanek PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- drewniane chaty z XIX w.

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Fronolów - wieś letniskowa położona nad Bugiem na granicy Wysoczyzny Siedleckiej i Bielskiej

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- biblioteka, kino objazdowe

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

MIERZEWIE

woj. białostockie
gmina: Białystok
znaczenie: ogólnopolskie
charakter: wypoczynkowy
I. s. 1 340

IX. HANDEL

- sklep spożywczo-przemysłowy

X. USŁUGI - brak

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE - brak

na wyspiej, parafie, kościoły, w otoczeniu zabudowy
podobnie, podobnie, podobnie, podobnie, podobnie
Na terenie Mierzei znajdują się zabudowa ośrodka wypoczyn-
kowego, plaża.

I. BAZA NOCLOWA

- Szkolne Schroni- Młodzieżowe - 25 m. n. w. pole biwakowe
- kwatery przy "Turysta" Stalowa

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Białystok" kat. IV, 50 m. n. w.
- karczma, również możliwość korzystania ze stołów w za-
kwaterach ośrodków wypoczynkowych.

III. KOMUNIKACJA - przewoźnik PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZENIA

- drewniane chaty w XIX w.

Ciekawostki miejscowości i okolicy w

Przebieg - wieś, leśniczówka, polana nad Bałtą na granicy
Wysoczyzny Siedleckiej i Białostockiej

VI. OŚRODEK KULTURALNY

- biblioteka, kino ogólnokrajowe

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTOROWE - brak

21-350 MIĘDZYRZEC PODLASKI

woj. białskopodlaskie

miasto

znaczenie: ogólnopolskie

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 14,800

Miasto na pograniczu Podlasia i Mazowsza u zbiegu Krzyny Północnej i Południowej i w pobliżu ujścia kanału Wieprz-Krzna.

Na wsch. od miasta duży kompleks lasów międzyrzeckich.

Dawna nazwa Międzyrzecz. Pierwsza wzmianka o osadzie pochodzi z 1390 r. Prawa miejskie w XV w. Dzięki położeniu na granicy polsko-litewskiej, przy trasie warszawsko-brzeskiej, miasto było ważnym ośrodkiem handlowym.

Szczególny rozwój miasta przypada na 2 poł. XIX w. "po przeprowadzeniu tędy linii kolejowej, miasto słynęło z handlu futrami, zbożem i szczecina".

W 1831 r. i 1863 r. pod Międzyrzecem miały miejsce bitwy oddziałów powstańczych. Na przeł. XVIII i XIX w. w Międzyrzecu Podlaskim mieszkał Sekretarz Komisji Edukacji Narodowej - Grzegorz Piramowicz.

W l. 1939-44 zniszczone w 50 %, duże straty w ludności.

W l. wojny silny ośrodek ruchu oporu - w okolicy częste były akcje kolejowe w ramach tzw. "Podlaskiej wojny o szyny". Obecnie duży ośrodek przemysłu metalowego, spożywczego, drzewnego i skórzanego.

Główne zakłady przemysłowe: Kombinat Maszyn dla Fabryk Domów "Zremb", Przedsiębiorstwo Mechanizacji Produkcji Zwierzęcej "Meprozet", Łukowskie Zakłady Obuwnicze "Łukbut" oddz. Międzyrzec Podl., Zakłady Jajczarsko-Drobiarskie, Sp-nia Pracy Szczeciniarsko-Szczotkarska, Zakład Przemysłu Odzieżowego "Gracja".

I. BAZA NOCLEGOWA

- hotel miejski kat. III, m.n. 41, ul. Lubelska 35,
tel. 102

- Zajazd "Konar" przy trasie E-8 kat. II, m.n. 40, tel. 615
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Szk. Podst. nr 1 ul. Warszawska

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Smakosz" kat. III m.k. 100, ul. Lubelska 29, tel. 103
- bar "Staromiejski" kat. III, m.k. 58, ul. Żarówie, tel. 173
- kawiarnia "Oleńka" kat. II, m.k. 72, Pl.Świerczewskiego 10, tel. 195
- bar mleczny m.k. 28, ul. Pl.Świerczewskiego 15, tel. 94
- bar "Agawa" kat. IV, m.k. 24, ul. Przedszkolna 1, tel. 107
- jadalnia "Niespodzianka" m.k. 32, ul. Lubelska 109 tel. 221
- bufet PKP kat. V, m.k. 24, ul. Pl.Wolności

III. KOMUNIKACJA

- dworzec PKS, bezpośrednie połączenie z Warszawą, Lublinem, Białą Podlaską
- dworzec PKP, bezpośrednie połączenie: Brześć - Warszawa-Legnica
- postój taxi Pl.Świerczewskiego, tel. 203.

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO

- BORT PTTK ul. Lubelska 28, tel. 509

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- kościół p.w. św. Mikołaja z XVIII w. z klasycystyczną fasadą z XIX w. wg projektu Aignera
- kościół św. Józefa późnobarokowy zbudowany w l.1782-84
- na obszarze tzw. "Zamczyska" d.stajnie pałacowe i budynki gospodarcze

- pałac Potockich /obecnie Dom Dziecka/ z parkiem
- budownictwo drewniane: dworki przy ul. Lubelskiej 49 i 72 oraz przy ul. Niecałej 2,
- budynek poczty - dawny zajazd pocztowy
- Izba Pamięci Narodowej w Zbiorczej Szkole Gminnej
- Pomnik poświęcony poległym w I. II wojny światowej
- dwa dęby pomniki przyrody liczące ok. 500 lat w odl. 1 km od miasta w kierunku wsi Sitno.

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

- Las Zahajkowski i wieś Rzeczyca - pomniki ku czci milicjantów poległych w 1946 r.
- Tuliłów - głaz narzutowy o średnicy ok. 3,6 m
- Horodek - stanowiska rzadkiej roślinności: obuwik, konwalia majowa
- Żelizna - odcinek Kanału Wieprz-Krzna ze zbiornikiem retencyjnym, miejsce wędkowania. W szkole podst. schronisko młodzieżowe
- Rudniki i Jelnica - duże kompleksy leśne
- Drelów - zabytkowy kościół o nazwie "Horodek", pomnik martyrologii mieszkańców gminy z l. 1939-44, w okolicy duże kompleksy leśne
- Dańhołęka - w pobliżu ślady grodziska
- Kwasówka k/Drelowa - zespół starodrzewia olszynowo-dębowego w zbiorowisku łągowym
- Witoroż - kościół parafialny z dzwonnica z XIX-XX w.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Miejski Ośrodek Kultury, ul. Warszawska 39
- Miejski Klub Kulturalno-Oświatowy ul. Świerczewskiego 12 tel. 228
- Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Łukowska 11, tel. 321

- kino "Bałtyk" ul. Kościelna 2, tel. 79
- Społ. Ognisko Muzyczne ul. Staromiejska 20, tel. 493
- Klub WSS "Społem" ul. Rymarska 11, tel. 211

VII. IMPREZY KULTURALNE

- wernisaże plastyków i fotografików amatorów
- miejskie eliminacje do Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego
- miejskie eliminacje do Ogólnopolskiego Konkursu Piosenki Radzieckiej

Wyżej wymienione imprezy odbywają się w ciągu całego roku.

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- stacja obsługi CPN czynna w godz. 6⁰⁰- 22⁰⁰, ul. Staromiejska, tel. 124
- stacja CPN przy trasie E-8 /całodobowa/
- sklep "Polmozbyt" ul. Świerczewskiego 11, tel. 21

IX. HANDEL

- sklepy wszystkich branż

X. USŁUGI

- branżowe punkty usługowe

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Miejski tel. 97 /naczelnik/ ul. Świerczewskiego 3
- Urząd Gminy tel. 495 /naczelnik/ ul. Warszawska 12
- Urząd Poczto-Telekomunikacyjny tel. 465, ul. Warszawska 34
- Apteki: ul. Lubelska 8, tel. 12
- Szpital ul. Warszawska 4, tel. 14
- Posterunek MO, tel. 7
- Pogotowie Ratunkowe, ul. Staromiejska, tel. 99
- Straż Pożarna ul. Kościelna 2, tel. 88
- Przychodnia Obwodowa ul. Warszawska 15, tel. 43
- UPT ul. Warszawska 34, tel. 465 /naczelnik/

woj. białskopodlaskie

gmina: Milanów

znaczenie: lokalne

charakter: turystyczno-krajoznawczy

l.m.: 1280

Wieś nad rzeczką Piwonią Starą na skraju Niziny Południowo-Mazowieckiej i Polesia Zachodniego, w odległości 9 km od Parczewa.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA - brak

III. KOMUNIKACJA

- PKS, bezpośrednie połączenie z Białą Podlaską

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- zespół pałacowo-dworski z parkiem

- budynek dawnego szpitala

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Czeberaki - fragment grodziska średniowiecznego

Rudno - kościół z dzwonnica XIX w., chata podlaska z XIXw.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminny Ośrodek Kultury

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- zakład naprawy samochodów - Radcze

IX. HANDEL

- sklep spożywczy, gospodarstwa domowego, tekstylny, obuwniczy, art. przemysłowych.

X. USŁUGI

- ośrodek "Nowoczesna Gospodyni"

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 2
- Ośrodek Zdrowia, tel. 12
- MO tel. 25
- GS "SCH" tel. 6,22

woj. białskopodlaskie

gmina: Terespol

znaczenie: regionalne

charakter: krajoznawczo-wypoczynkowy

l.m. : 253

Wieś nadbużańska uroczo położona na pograniczu Podlasia i Polesia na terasie nadzalewowej Bugu, przy ujściu, meandrującej tu szerokimi zakolami, rzeki Krzny. Wieś na trasie Terespol - Janów Podlaski. Dawniej własność m.in. Niemcewiczów, Orzeszków, Mierzejewskich. W XIX w. przebywał w Neplach Julian Ursyn Niemcewicz. Według kronik ruskich w okolicy Nepli, w 981 r., miała miejsce bitwa Włodzimierza Wielkiego z Polakami.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja GS "Wesoła" tel. 1420

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS - bezpośrednie połączenie z Terespołem, Janowem Podlaskim, Białą Podlaską.

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- w parku pałacowym gotycka kaplica i pawilon o nazwie "Biwak"

- na terenie posesji Aleksandra Szymańskiego leży duży głaz narzutowy o obwodzie ok. 3 m

- przy ujściu Krzny do Bugu rozciągają się, okresowo zalewane wodą, wąwozy i starorzecza Bugu i Krzny. Teren ten wyróżnia się szczególnym pięknem i nosi nazwę "Białskiej /Nepelskiej/ Szwajcarii".

VI. OŚRODKI KULTURALNE - brak

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak - p.Terespol

IX. HANDEL

- sklepy: spożywczy, artykuły gospodarstwa domowego, z obuwem

X. USŁUGI - brak

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Poczty

woj. białskopodlaskie

miasto

znaczenie: regionalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 8.600

Miasto na Równinie Parczewskiej nad rzeczką Piwonią, dopływem Tyśmienicy. Węzeł komunikacji drogowej. Jedno z najstarszych miast województwa, pierwotna nazwa Parczów. Przywilej lokacyjny z rąk króla Władysława Jagiełły w 1401 r. W 1413 r. naznaczone miejscem zjazdów Korony i Litwy. W 1544 r. zniszczone przez Tatarów. Odbudowane, do XVIII w. było siedzibą starostwa grodowego i ważnym węzłem komunikacyjno-handlowym między Polską, Litwą i Rosją.

Zniszczone podczas pożaru w XVIII w. Ponowne ożywienie miasta przy końcu XVIII w. W roku 1863, w okolicy miasta, kilka potyczek oddziałów powstańczych. Upadek miasta w okresie do 1919 r.

W latach 1939-44 Parczew i okoliczne lasy stanowiły teren działania polskich i radzieckich oddziałów partyzanckich. Miasto było silnym ośrodkiem ruchu oporu BCH, GL i AK.

Obecnie miasto jest ośrodkiem przemysłu spożywczego, drzewnego i szklarskiego: Huta szkła gospodarczego "Odrodzenie" oraz Wytwórnia octu i musztardy.

I. BAZA NOCLEGOWA

- hotel turystyczny ul. Pl. Wolności 7, tel. 225, m.n. 40
- Schronisko Młodzieżowe SP nr 3, kat. II

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Nad Piwonią" kat. II, m.k. 200, ul. Zjednoczenia 13, tel. 848
- bar Uniwersalny "Staromiejska" Pl. Wolności 45, kat. IV m.k. 112, tel. 129

- bar szybkiej obsługi kat. IV, m.k. 32, ul. Pl. Wolności 27a
- bar mleczny ul. Pl. Wolności 29, kat. IV, m.k. 12
- "Smażalnia ryb" ul. Pl. Wolności 11, kat. IV, m.k. 16
- Mała gastronomia, ul. Zjednoczenia 28, kat. IV, m.k. 18
- PPH Konsumy kat. IV, m.k. 60, ul. Kolejowa 40, tel. 324

III. KOMUNIKACJA

- dworzec PKS, bezpośrednie połączenie z Lublinem, Warszawą, Białą Podlaską
- stacja kolejowa

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO

- BORT PTTK ul. Zjednoczenia 1, tel. 371
czynne w godz. 8⁰⁰ - 15⁰⁰, soboty 8⁰⁰ - 13⁰⁰, poniedziałki 9⁰⁰ - 17⁰⁰

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- pseudogotycki kościół z pocz. XX w.
- modrzewiowa dzwonnica z 1638 r.
- czworoboczny rynek z murowaną zabudową
- kapliczka pogrzebowa na cmentarzu z 1 poł. XIX w.
- dawna synagoga z poł. XIX w.
- kapliczka przydrożna z poł. XVIII w. ul. Armii Czerwonej
- zabudowa miejska o charakterze dworskim z XIX-XX w. przy ul. Armii Czerwonej

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Przewłoka - kapliczka przydrożna z przeł. XVIII-XIX w.

Siemień - kościół parafialny, drewniany z 1931 r.

- kaplica drewniana z 1910 r.

- dawny dwór z 1 poł. XIX w.

- spichlerz i park dworski z poł. XIX w.

- figury przydrożne z 2 poł. XVIII w.

W okolicy Siemienia stawy rybne - wg legendy i przekazu budowane przez Tatarów.

Rezerwat "Królowa Droga" w gm. Dębowa Kłoda.

Dębowa Kłoda - wieś położona na skraju Pojezierza Łęczyńskiego - Włodawskiego, baza wypadowa na teren Pojezierza.

Kodeniec - kościół parafialny z XIX w. z dzwonnica

Białka k/Parczewa - wieś położona w południowej części województwa na skraju Pojezierza Łęczyńsko - Włodawskiego na obszarze Polesia Zachodniego. Wieś o charakterze wypoczynkowym, położona wśród sosnowego lasu otaczającego małe Jezioro Bialskie, zwane Białym o pow. 32 ha i głębokości 18,2 m.

Jezioro cechuje czysta i płytka woda przy brzegach oraz twarde, piaszczyste dno; plaża. Lasy bogate w owoce leśne. W l. 1939-49 Białka była silnym ośrodkiem ruchu oporu, a okoliczne lasy miejscem działania oddziałów partyzanckich BCH, oraz radzieckich oddziałów partyzanckich.

W 1977 r. wieś została odznaczona Krzyżem Grunwaldu III klasy. We wsi pomnik poświęcony pamięci 98 mieszkańców wsi zamordowanych przez okupanta hitlerowskiego.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Biblioteka Publiczna-Miejsko-Gminna, tel. 296 ul. Pl. Wolności 9
- Dom Kultury tel. 102, Pl. Wolności 9
- Kino "Wrzos" tel. 39, ul. Piwonia 1
- Dom Książki, tel. 44, ul. Warszawska 26
- Klub "Ruch" Pl. Wolności 9
- Młodzieżowy Dom Kultury, tel. 42, ul. Bema 6
- Izba Pamięci Narodowej, ul. Pl. Wolności 9

VII. IMPREZY KULTURALNE

- plener rzeźbiarski

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- stacja CPN ul. Zjednoczenia, tel. 128, czynna w sezonie letnim w godz. 6⁰⁰ - 22⁰⁰
- Polmozbyt: stacja obsługi samochodów ul. Lubartowska 11 tel. 397
- postój taxi, ul. Żabia, tel. 360

IX. HANDEL

- sklepy: spożywcze, gospodarstwa domowego, przemysłu lekkiego.

X. USŁUGI

- branżowe punkty usługowe

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Miasta i Gminy ul. Warszawska 24, tel. 182
- Przychodnia Obwodowa ul. Armii Czerwonej 112, tel. 235
- Pogotowie Ratunkowe ul. Armii Czerwonej, tel. 99
- Posterunek MO ul. Wojska Polskiego 4, tel. 7
- Szpital, ul. Armii Czerwonej 112, tel. 541
- UPT Pl. Wolności 1, tel. 80, 97
- NBP ul. Wojska Polskiego 8, tel. 281
- Apteka: ul. PCK 1, tel. 157
ul. Zjednoczenia 24

08-210 PLATERÓW

woj. białkopodlaskie

gmina: Platerów

znaczenie: lokalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m. : 652

Wieś przy drodze krajowej nr 192 łączącej Łosice i Sarnaki oraz przy linii kolejowej Siedlce-Białystok. Dawniej własność rodziny Zyberk-Platerów. Od nich też wywodzi się nazwa wsi.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA -

- restauracja "Oaza" kat. III - 100 m.k.

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS, PKP

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

Ciekawsze obiekty i miejscowości w okolicy

Górki - barokowy kościół parafialny z 1517 r. z elementami późnogotyckimi, przebudowany w 2 poł. XVIII w., restaurowany w XIX i XX w.

- dzwonnica murowana klasycystyczna z XVII/XVIII w. i plebania z poł. XIX w.

- aleja lipowa ze starodrzewiem

- neogotycka kaplica cmentarna z 1898 r.

Rusków - pałac z XVIII w. - obecnie szkoła podstawowa

- kościół parafialny z 2 poł. XVI w.

- stajnia pałacowa z 1 poł. XIX w.

Mężenin - pałac i park z poł. XVII w. - obecnie szkoła podstawowa. Dogodne miejsca biwakowe nad Bugiem. Z koryta Bugu, na wysokości 1 m ponad lustro wody, wystaje duży głaz narzutowy o obwodzie 4 m zwany "diabelskim kamieniem"

Hruszniew - dawny dwór z XVIII w. przebudowany w XIX w. na pałac,
- murowana oficyna z 1 poł. XIX w. oraz dwa lamusy
- resztki parku krajobrazowego z 2 poł. XIX w. z aleją świerkową, szpaler 95 lip drobnolistnych o obwodzie 64-364 cm i wysokości 20-25 m.
- Miejsce urodzenia prozaika i publicysty Adama Szymańskiego

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminny Ośrodek Kultury, Klub Młodego Rolnika
- Biblioteka Gminna

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Mechanika pojazdowa - Tadeusz Dec
- Zakład wulkanizacyjny w Górkach - Henryk Nikoniuk

IX. HANDEL

- sklepy: spożywczy, elektrotechniczny, obuwniczy, odzieżowy, tekstylny

X. USŁUGI

- Ośrodek "Nowoczesna Gospodyni", zakład szewski

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy   tel. 1023
- GS "SCH"   tel. 1018
- Ośrodek Zdrowia   1083
- MO   tel. 1077

woj. białskopodlaskie

gmina: Podedwórze

znaczenie: lokalne

charakter: krajoznawczy

l.m.: 811

Wieś - typowa ulicówka, połączona w południowej części województwa. Znana w XVI w. jako osada leżąca w zabagnionej dolinie rzeki Zielawy. W XVI-XVII w. własność m.in. Kopciów, Sierakowskich, Szlubowskich. Zachowane ślady układu szachownicowego osady.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- bar "Jutrzenka" kat. IV - m.k. 80, tel. 23

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- w pobliskim Opolu kościół klasycystyczny z lat 1805-11 z fundacji Józefa Szlubowskiego. Obok dzwonnica o kształcie bramy z pocz. XIX w.
- klasycystyczny nagrobek Szlubowskich z 1807 r. na cmentarzu kościelnym
- kapliczka barokowa z pocz. XVII w.
- fragmenty parku dworskiego z zachowanymi fundamentami dworu z XVIII/XIX w.

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Rusiły - wiatrak-koźlak z XIX w.

Grabówka - wiatrak-koźlak z XIX w. z mechanizmem drewnianym.

VI. OŚRODKI KULTURALNE - brak

22-222 PODEDWÓRZE

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Państwowy Ośrodek Maszynowy tel. 12

IX. HANDEL

- sklepy: spożywcze, tekstylne, elektrotechniczny

X. USŁUGI - brak

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 11

- Komitet Gminny PZPR tel. 4

- Posterunek MO tel. 7

- Gminny Ośrodek Zdrowia tel. 21

- Gminna Spółdzielnia "SCH" tel. 22

- Spółdzielnia Kółek Rolniczych tel. 24

- Biblioteka Gminna

- przytułek PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - PRZYSTANIEK PKS

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- w podlaskim Opolu kościoł klasycystyczny z lat 1803-11

- z fundacji Józefa Szubowskiego, Opok harmonijnych kształtów, ciekawe wnętrza z pocz. XIX w.

- klasycystyczny nagrobek Szubowskich z 1807-11 na cmentarzu kościelnym

- kaplica barokowa z pocz. XVII w.

- fragmenty parku dworskiego z zachowanymi fundamentami

- dwór z XVIII/XIX w.

- "Dwór pański" - pozostałość po pałacu

- Giełdowa miejscowość i obiekty w okolicy

IX. WYSTĘPY W OBLASIE KULTURALNYM

- wiatrak-koślak z XIX w.

- wiatrak-koślak z XIX w. w miejscowości Grabówka

- wiatrak-koślak z XIX w. w miejscowości Grabówka

- wiatrak-koślak z XIX w. w miejscowości Grabówka

- wiatrak-koślak z XIX w. w miejscowości Grabówka

- wiatrak-koślak z XIX w. w miejscowości Grabówka

- wiatrak-koślak z XIX w. w miejscowości Grabówka

- wiatrak-koślak z XIX w. w miejscowości Grabówka

- wiatrak-koślak z XIX w. w miejscowości Grabówka

- wiatrak-koślak z XIX w. w miejscowości Grabówka

- wiatrak-koślak z XIX w. w miejscowości Grabówka

woj. białskopodlaskie

miasto

znaczenie: ogólnopolskie

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 12.000

Miasto położone w płd.-zach. części województwa na Nizinie Południowo-Mazowieckiej nad rzeką Białką. Prawa miejskie w 1468 r. z rąk Kazimierza Jagiellończyka dla Grota z Ostrowa. Pierwotnie miasto powstało na terenie wsi królewskiej Biała i nosiło nazwę Kozirynek. Obecna nazwa ustaliła się po 1580 r. Od 1534 r. miasto należało do rodziny Mniszchów. W poł. XVI w. ośrodek reformacji. Pod koniec XVII w. własność Antoniego Szczuki. W 1741 r. przeszło w ręce Eustachego Potockiego. Od 1831 r. własność rodziny Szlubowskich. Silny ośrodek walki narodowo-wyzwoleńczej w 1863 r. Miasto znacznie zniszczone w okresie II wojny światowej. Miejsce martyrologii z l.1939-44. Obecnie jeden z największych w województwie ośrodków przemysłu metalowego, spożywczego i odzieżowego.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Hotel Miejski ul. 22 Lipca 6, kat. II, tel.20-665, m.n. 13
- Szkolne Schronisko Wycieczkowe - Szkoła Podst. nr 3 ul. Sitkowskiego 3, tel. 20-147, m.n. 25

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Herbowa", ul. Warszawska, kat.II, tel.21-185 m.k. 120
- restauracja "Polonia" ul. Ostrowiecka 29, kat. II, tel. 20-310, m.k. 120
- kawiarnia "Herbowa" ul. Warszawska, m.k. 60
- bar mleczny ul. Rynek 1, kat. IV, tel.20-761, m.k. 40
- bar uniwersalny "Nadrzeczna", m.k. 50

III. KOMUNIKACJA

- dworzec PKS - bezpośrednie połączenie z Warszawą, Białą Podlaską, Lublinem, Białymstokiem, Włodawą
- stacja kolejowa Radzyń Podlaski - odległa o 7 km dojazd autobusem podmiejskim
- postój taxi - ul. Dąbrowskiego, tel. 919

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO

- BORT PTTK ul. Rynek 17, tel. 20-440 - Punkt Informacji Turystycznej
- OST "Gromada" ul. Dąbrowskiego 20, tel. 21-292
- Punkty Informacji Turystycznej

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

Zabytki

- zespół pałacowy w stylu barokowym i częściowo rokokowym zbudowany w l. 1740-58 przez Jakuba Fontanę dla Eustachego Potockiego w miejscu dawnego zamku Mniszchów z końca XVII w. przebudowanego na przeł. XVII/XVIII w. przez Augustyna Locci z polecenia Antoniego Szczuki
- oranżeria późnobarokowa z poł. XVIII w. z ogrodem pałacowym
- kościół parafialny z poł. XVIII w. w stylu polskiego renesansu zwanego renesansem lubelskim. Obok dzwonnica w formie bramy
- barokowa kaplica obok szpitala

Miejsca Pamięci Narodowej

- Płyta pamiątkowa przy ul. Bulwary poświęcona pamięci pomordowanym w czasie II wojny światowej mieszk. Radzynia
- Mogiła powstańców z 1863 r.
- Izba Pamięci Narodowej - Zbiorcza Szkoła Gminna
- Miejsce straceń harcerzy w lesie wsi Sitno /4 km/
- Pomniki przyrody: modrzew europejski i modrzew polski

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Duży kompleks leśny na pld.-zach. od miasta. Rezerwat faunistyczny "Czapliniec" ze stanowiskami czapli siwej, sokoła wędrownego, kani rudej i czarnej.

Na pln.-wsch. od miasta Radzyń Podlaski - rezerwat leśny "Omelno" ze starodrzewiem lipy drobnolistnej.

Bezwola - kościół filialny z dzwonnica XVII w.

Biała - dworek klasycystyczny i park

Czemierniki - kościół parafialny XVII w.

- zespół pałacowo-obronny

Niewęgłosz - grodzisko średniowieczne z IX-XII w.

Ostrówki - kościół parafialny, drewniany z dzwonnica XVIII w.

Turów - kapliczka św. Antoniego, XVIII/XIX w.

Żabików - pałac XVI/XVII w. z parkiem /dworek/

Ulan-Majerat - Wieś. Urząd Gminy, sklepy, zabytkowy kościół

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Dom Kultury ul. Międzyrzecka 2b, tel. 20-653
- Klub RSW ul. Międzyrzecka 66, tel. 20-476
- Klub RSW ul. Międzyrzecka 2b /w parku/
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna ul. Bohaterów 2
- Kino "Oranżeria" ul. Międzyrzecka 2b
- Gminny Ośrodek Kultury - Ulan Majorat

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Kierowca i Mechanik Samochodowy ul. Dąbrowskiego
- Stacja benzynowa CPN - Radzyń Podlaski - Biała tel. 20-994, czynna całą dobę
- Zakład Naprawy Samochodów Sp-ni Inwalidów ul. Ostrowiecka 36, tel. 209-44
- Zakład Wulkanizacyjny - Wiktor Kowalczuk, ul. Chomiczewska 11, tel. 20-951
- Lubelskie Zakłady Napraw Samochodowych - Marynin/4 km/ tel. 20-270

IX. HANDEL

- sklep spożywczy ul. Ostrowiecka, ul. Rynek 11
- sklep winno-cukierniczy ul. Ostrowiecka 11
- sklep obuwniczy ul. Ostrowiecka
- sklep radiowo-telewizyjny ul. Warszawska 3
- sklep gospodarstwa domowego, ul. Lubelska
- sklep wielobranżowy ul. Chomiczewskiego 14
- sklep sprzętu elektrycznego ul. Dąbrowskiego 30
- sklep sprzętu zmechanizowanego ul. Ostrowiecka 4
- Dom Książki ul. Ostrowiecka 8

X. USŁUGI

- pawilon usługowy ul. Dąbrowskiego 17
- Praktyczna Pani - ul. Chomiczewskiego, tel.20-051
- Punkt Usługowy Sp-ni Przem.Skórzanego "Krzna"
ul. Gwardii 6
- zakład fryzjerski - Zgrajka Anna ul. Warszawska 3

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Miejski ul. Międzyrzecka 2, tel. 20-620
- Urząd Gminy ul. Warszawska 132, tel. 212-35
- Komisariat MO ul. Warszawska 7, tel. 997
- Pogotowie Ratunkowe ul. Sitkowskiego 1, tel.999
- Przychodnia Lekarska Rejonowa ul. 1-go Maja 4,
tel. 20-673
- Straż Pożarna ul. 22 Lipca 1, tel. 998
- Szpital im. T.Dunina ul. Sitkowskiego 1, tel.212-12
- Apteka ul. Międzyrzecka 2, tel. 20-770
- Wojewódzki Urząd Statystyczny ul. Międzyrzecka 1,
tel. 202-48
- Państwowy Zakład Ubezpieczeń ul. Warszawska 32, tel.
208-37
- Urząd Poczto-Telekomunikacyjny ul. Zamek
- Powszechna Kasa Oszczędności, Pl.Wolności 2

R O K I T N O

woj. białskopodlaskie

gmina: Rokitno

znaczenie: lokalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 660

Duża wieś położona na pñn.-wsch. od Białej Podlaskiej. Dawna wieś królewska leżąca w pobliżu traktu pocztowego międzyrzecko-brzeskiego.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- bar gastronomiczny - 22 m.k.

III. KOMUNIKACJA

- przystanek autobusowy PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- kościół parafialny, drewniany z poł. XIX w., dawna cerkiew

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Błonie - wieś nadbużańska na trasie Janów Podlaski - Terespol dogodne miejsca do biwakowania i wędkowania, w pobliżu rezerwat "Łęg dębowy"

Cieleśnica - duża wieś w pobliżu drogi Janów Podlaski - Terespol. W l. 1630-1810 wchodziła w skład dóbr białskich należących do Radziwiłłów. W XIX w. Andrzej Serwiński zbudował tu pałac z ogrodem, założył browar, gorzelnię, olejarnię, młyn i cegielnię oraz plantację drzew morwowych i hodowlę jedwabników. W okresie międzywojennym Cieleśnica była

własnością barona doktora Stanisława Różycki -
Rosenwertha jednego z założycieli Podlaskiej
Wytwórni Samolotów. Obecnie istnieje tu PGR
posiadający m.in. gorzelnię i hodowlę bażantów.

Zabytki:-pałac klasycystyczny z XIX w. z oran-
żerią i parkiem,

- zabudowania gorzelni i dawnego bro-
waru.

Pratulín - wieś położona wśród wzgórz morenowych w pobliżu
rzeki Bug. Znana w 1478 r. jako Hornowo, nale-
żała do rodziny Hornowskich. Obecna nazwa pocho-
dzi z pocz. XVIII w. i wywodzi się od łacińskiego
wyrazu prata - łąka.

W 1754 r., staraniem Joachima Potockiego, Pra-
tulín otrzymał z rąk Augusta III prawa miejskie,
przywilej na jarmark i prowadzenie handlu przez
specjalnie osiedlonych tu żydów. Prawa miejskie
utracił na przeł. XVIII/XIX w. na skutek usunię-
cia żydów i upadku handlu.

Zabytki:-kościół parafialny z dzwonnica XIX w.

- pomiędzy Pratulinem a Zaczopkami cmentarz
z okresu I wojny światowej z pomnikiem z gła-
zów polnych.

Krzyczew - w XVIII w. zwany Chrzyczew

- kościół parafialny w miejscu cerkwi z 1683 r.

- zespół dworski /dwór, lamus, czworaki i park
z aleją lipową/

- głaz ociosany zwany "kamienną babą"

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminna Biblioteka Publiczna - Rokitno

- Klub Książki i Prasy "Ruch" - Cieleśnica

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

woj. białokopodlaskie

gm. VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

gm. IX. HANDEL

- sklepy: spożywczy - Rokitno, chemiczny, gospodarstwa domowego, tekstylny, spożywczy - Pratulín

X. USŁUGI

- Ośrodek Nowoczesna Gospodyni - Rokitno

XI. , WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy Rokitno tel. 6
- Ośrodek Zdrowia tel. 6
- Poczta " 22
- Apteka w Ośrodku Zdrowia
- Posterunek MO tel. 27
- Gminna Spółdzielnia "SCH" tel. 5
- Poczta Cieleśnica 21-506 PGR, tel. 4
- Ośrodek Zdrowia w Cieleśnicy tel. 5.

II. KUCHA TWIENIOWA - brak, p. Sosnowka

III. KOMUNIKACJA

- przewoźnik pociągów - pośrednie połączenie z Sosnowką, Wiśniowem;

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. CIĘŻKIE GODNE ZWIEDZANIA

Kabatyki

- klasycystyczny murowany dworek z 1805 r. w miejscu pierwotnie drewnianego z poł. XVI w. Wielokrotnie przebudowany po pożarach. Dawniej własność Małskich, Nowowiejskich i Kraszewskich. Obecnie siedziba, Jedyne w Polsce, muzeum biograficznego Józefa Ignacego Kraszewskiego.

woj. białskopodlaskie

gmina: Sosnówka

znaczenie: ogólnopolskie

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 118

Mała poleska wieś w pobliżu Wisznic i Sosnówki. Wieś i pierwszy dworek założone w 1540 r. przez Romana Sanguszkę. W XVIII w. własność rodziny Leszczyńskich, potem Sapiechów.

W latach 1801-46 własność Malskich i Nowowiejskich, a w l. 1846-14 Kraszewskich. W l. 1914-45, po śmierci Krzysztofa Kraszewskiego własność jego córek Marii Kraszewskiej i Pauliny Rościszewskiej. Wieś położona jest wśród gęstego sosnowego lasu.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Schronisko młodzieżowe w Szkole Podstawowej - czynne w sezonie letnim, m.n. 25

II. BAZA ŻYWIENIOWA - brak, p. Sosnówka

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS - bezpośrednie połączenie z Sosnówką, Wisznicami.

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

Zabytki

- klasycystyczny murowany dworek z 1806 r. w miejscu pierwotnie drewnianego z poł. XVI w. Wielokrotnie przebudowany po pożarach. Dawniej własność Malskich, Nowowiejskich i Kraszewskich. Obecnie siedziba, jedyne w Polsce, muzeum biograficznego Józefa Ignacego Kraszewskiego.

- brama wjazdowa do pałacu z poł. XIX w. o charakterze romantycznym
- kaplica pałacowa z pocz. XIX w. klasycystyczna na rzucie koła
- park o układzie barokowym z XVII/XVIII w. z zachowanym starodrzewiem świerkowym i grabowym
- fragmenty fosy

VI. OŚRODKI KULTURALNE - brak

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

IX. HANDEL

- sklep spożywczy

X. USŁUGI - brak

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE - brak

SARNAKI

woj. białskopodlaskie

gmina: Sarnaki

znaczenie: regionalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 870

Osada w pñ. części województwa na Wysoczyźnie Siedleckiej, nad małą rzeczką o nazwie Sarenka zwanej Burzeczką. Węzeł komunikacji drogowej i punkt wypadowy do miejscowości wypoczynkowych nad Bugiem. Miejscowość założona na pocz. XV w. przez rodzinę Sarnackich, od których pochodzi nazwa osady.

Prawa miejskie Sarnaki otrzymały w r. 1754 od króla Augusta III. W 1813 r. miasto zniszczone przez wojska napoleońskie.

W 1. II wojny światowej w okolicy Sarnak przeprowadzono akcję, w wyniku której zabezpieczono niewypał rakiety V-2.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Schronisko Młodzieżowe - Szkoła Podstawowa w Mierzwicach czynne od 5.06. - 15.08. oraz ferie zimowe
- Schronisko Młodzieżowe - Szkoła Podstawowa Binduga czynne od 5.VI. - 15.VIII.

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Zajazd Myśliwski" - Sarnaki - 200 m.k. tel. 109
- stołówka przyzakładowa PKP i kawiarnia - Fronołów

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS
- stacja kolejowa PKP

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- drewniany kościół z 1816 r. o konstrukcji zrębowej
- klasycystyczne nagrobki z 1 poł. XIX w.
- brama-dzwonnica z 1 poł. XIX w.
- dwór Podczaskich z XVIII w. zwany "Zaklętym Dworem"
- aleja lipowa z dwiema kolumnami toskańskimi z XIX w.
- budownictwo z XIX w.
- Izba Pamięci Narodowej w Szkole Podstawowej

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Binduga - nadbużańska miejscowość wypoczynkowa, otoczona lasami, możliwość zbioru runa leśnego, wędkarstwo. Nazwa miejscowości pochodzi od niemieckiego "binder" /wiązać/, a łączy się z faktem, że dawniej budowano tu tratwy spławne.

Dojazd PKS.

Fronołów - miejscowość o charakterze wsi letniskowej położona wśród lasów. Możliwość wędkowania - Bug. Na okolicznych łąkach ślady dołów po wybuchach pocisków V-2.

Przystanek PKP.

Chlebczyn - wiatraki-koźlaki z pocz. XX w.

Chłopków - kościół, cerkiew unicka z XIX w., plebania z 1 poł. XIX w. Ośrodek sztuki ludowej - rzeźbiarstwa.

Chybów - drewniany wiatrak z 1875 r.

Hołowczyce - wieś, w 1546 r. własność Andrzeja Zwolskiego, lekarza królowej Bony, drewniane chałupy i wiatrak z XIX w.

Klimczyce - d.oficyna dworska z oranżerią zwana "Kasztëlem" zbudowana ok. 1840 r. w stylu gotyku romantycznego.

Dworek drewniany z XIX w., fragmenty parku krajobrazowego. W okolicy doły po wybuchach pocisków V-2.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminna Biblioteka Publiczna - Sarnaki
- Klub RSW "Ruch" Sarnaki
- Kino stałe - Sarnaki
- Biblioteka - Hołowczyce
- Klub Rolnika - Hołowczyce

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Punkt naprawy pojazdów mechanicznych - Sarnaki

IX. HANDEL

- Pawilon Handlowy z wydzielonymi stoiskami: ogólnospożywcze, elektryczne, gospodarstwa domowego
- Pawilon odzieżowy
- sklep spożywczo-przemysłowy - Hołowczyce
- sklep nasienneo-zaopatrzeniowy

X. USŁUGI

- Ośrodek Nowoczesna Gospodyni tel. 82
- Zakład fryzjerski, ślusarski, usługowy zakład pralniczy

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 98; 48; 4
- Poczta - Sarnaki tel. 26 i 29
- Gminna Spółdzielnia "SCH" tel. 16
- Gminny Ośrodek Zdrowia tel. 5
- Apteka tel. 18
- Posterunek MO tel. 7

woj. białskopodlaskie

gmina: Sarnaki

znaczenie: ogólnokrajowe

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 397

Uroczo położona wieś nadbużańska. Ośrodek wczasowo-rekreacyjny. Stara wieś królewska zbudowana na piaszczystej terasie nadzalewowej w otoczeniu wzgórz morenowych porośniętych lasem sosnowym. Nazwa wsi pochodzi od ruskiego imienia Serpel. Panuje tu specyficzny mikroklimat o charakterze leczniczym, powietrze przesycone jodem.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Domki campingowe - Stanica Wodna PTTK
- Schronisko Młodzieżowe - Szkoła Podstawowa w Borsukach
- Schronisko Młodzieżowe - Szkoła Podstawowa w Zabuzu

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Uroczą" kat. III - 120 m.k.
- restauracja "Skarpa" kat. III - 40 m.k.
- restauracja "Relax" - 60 m.k.

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO

- Punkt Informacji Turystycznej - stanica wodna PTTK

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- przydrożna murowana kapliczka z XIX w.
- stare chaty podlaskie z przeł. XVIII i XIX w.
- pomnik z polnych głazów wystawiony w 1928 r. z okazji 10 rocznicy odzyskania niepodległości

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Zabuże - wieś nadbużańska w odl. 5 km od Serpelic, dawniej należała do grodu Mielnickiego i była siedzibą starosty. Legenda związana z Mielnikiem. Duży kompleks lasów sosnowych. W pobliżu gajówki Trojan zespół starodrzewia: dęby szypułkowe o obwodzie 250-340 cm. We wsi dworek murowany z XIX w.

Borsuki - wieś w pobliżu Serpelic pośród dużego kompleksu sosnowego lasu. Wspaniałe miejsca biwakowe nad Bugiem. Znana w XVI w. pod nazwą "Borsuka".

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Wiejski Dom Kultury
- Biblioteka Publiczna
- Klub "Ruch"

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

IX. HANDEL

- pawilon spożywczo-przemysłowy w Serpelicach
- sklep spożywczo-przemysłowy we wsi Klepaczew

X. USŁUGI - brak

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE - brak, p. Sarnaki

woj. białskopodlaskie
gmina: Sławatycze
znaczenie: regionalne
charakter: krajoznawczo-turystyczny
l.m.: 1.132

Duża nadbużańska osada wiejska w pld.-wsch. części województwa. Nazwa wywodzi się od wschodniosłowiańskiego imienia Sławat. W XV w. własność królewska. Około 1577 r. uzyskała prawa miejskie, które prawdopodobnie utraciła na przeł. XVIII i XIX w. W 1 poł. XIX w. własność Leszczyńskich, a następnie jako własność Radziwiłłów osada wchodziła w skład dóbr białskich. W l. 1830-87 własność książąt Wittgenstein, a w l. 1887-1915 książąt Hohenlohe.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Schronisko Młodzieżowe w Lisznej /2,5 km od Sławatycz/
w Szkole Podstawowej kat. II

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja kat. IV tel. 10
- kawiarnia kat. III tel. 10
- smażalnia kat. V

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- cerkiew prawosławna z XIX/XX w. w stylu bizantyjsko-eklektycznym
- kościół renesansowy z pocz. XX wieku
- wiatrak - koźlak z pocz. XX w. z dachem naczółkowym
- zabudowa przeważnie drewniana typu wiejskiego, chaty datowane na przeł. XVIII i XIX w.
- malarz ludowy E. Szmydro

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Liszna - wiatrak koźlak z XIX w., dwie kuźnie prawdopodobnie z przeł. XIX/XX wieku.

Rzeźbiarz ludowy - Tadeusz Szkodziński

Mościce Dolne - wieś związana z osadnictwem ludności sprowadzanej m.in. z Pomorza celem melioracji terenów nadbużańskich. Dawna nazwa Neudorf.

We wsi drewniane chaty kryte strzechą z drewnianymi kominami - dymnikami.

Jabłeczna - wieś nadbużańska, znana w XV i XVI w. jako przystań rzeczna. Dogodne miejsca do biwakowania. Jeden z nielicznych w Polsce klasztor prawosławny z klasycystyczną cerkwią z 1840 r. W miejscu pierwotnego klasztoru z XV w. Mieści się tu prawosławne seminarium duchowne. W parku 44 dęby szypułkowe o obw. 280-770 cm, rozpiętość koron 12-20 m i wysokość 12-33 m.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminna Biblioteka Publiczna
- Klub "Ruch"
- Izba Pamięci Narodowej Szk. Podstawowa tel. 15
- Kino "Zdrój"
- Gminny Ośrodek Kultury Rolnej tel. 24

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

IX. HANDEL

- sklepy: spożywcze, elektrotechniczny, tekstylny

X. USŁUGI

- Ośrodek Nowoczesna Gospodyni

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 58
- Ośrodek Zdrowia tel. 29; 5
- Apteka tel. 11
- Straż Pożarna tel. 8
- Posterunek MO tel. 7
- GS "Samopomoc Chłopska" tel. 10
- Bank Spółdzielczy tel. 27

woj. białskopodlaskie

gmina: Sosnówka

znaczenie: lokalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 392

Wieś położona w odl. 7 km od Wisznice w pobliżu drogi Wisznice - Sławatycze, pośród dużego kompleksu lasów sosnowych co stwarza dogodne warunki do wypoczynku i rekreacji. Punkt wypadowy do muzeum w Romanowie.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak, p. Romanów

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Perełka", kat. IV, tel. 25

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS - połączenia z Białą Podlaską, Wisznica-
mi i Włodawą

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Mołwica - kościół katolicki dawna cerkiew ufundowana przez Sapiechów ok. 1669 r. jako drewniana, przebudowana w l. 1796-98

- dzwonnica późnobarokowa z 2 poł. XVIII w.

- późnoklasycystyczny nagrobek

- zdewastowany dwór z XVIII/XIX w.

Rozwadówka - Jałowiec o obwodzie 0,9 m i wys. 7 m

Romanów - Muzeum biograficzne J.I. Kraszewskiego

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Biblioteka Publiczna

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

IX. HANDEL

- sklepy spożywcze GS "SCH"
- sklep tekstylny

X. USŁUGI

- Ośrodek Nowoczesna Gospodyni

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 3
- Ośrodek Zdrowia tel. 9
- Urząd Poczty
- Posterunek MO tel. 7
- Gminna Spółdzielnia "SCH" tel. 2

woj. białskopodlaskie

miasto

znaczenie: ogólnokrajowe

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 5.000

Miasto położone w dol. Bugu na Polesiu, przy międzynarodowej trasie E-8 i tranzytowej linii kolejowej. Stacja graniczna i drogowe przejście graniczne do ZSRR. Prawa miejskie w 1697 r. Miasto założył Bogusław Słuska na terenie wsi królewskiej Błotków.

W 2 poł. XVIII w. Terespol przeszedł w ręce Flemingów, którzy osadzili w nim rzemieślników i kupców pochodzących z Niemiec i Szkocji. W tym czasie w mieście zostały zbudowane kościoły: katolicki, unicki i ewangelicki.

W 1764 r. miasto zostało zniszczone przez księcia Karola Stanisława Radziwiłła, a wkrótce potem przeszło w ręce Czartoryskich.

W 1794 r. przez miasto przeszły wojska Suworowa. Po III rozbiorze Terespol należał do zaboru austriackiego, potem rosyjskiego. Po 1816 r. Terespol wszedł w skład Królestwa Polskiego. W l. 1823-24 otwarto drogę bitą z Warszawy do Brześcia tzw. trakt warszawsko-brzeski.

Po powstaniu listopadowym władze carskie podjęły decyzję o zburzeniu starego Terespola i odsunięcia go od Bugu. Dokonano tego w l. 1831-34. W l. 1832-50 na Bugu przechodziła granica celna między Królestwem Polskim a imperium carskim.

W l. 1867-78 zbudowaną linię kolejową Warszawa - Terespol przedłużono w 1880 r. do Brześcia. W l. I wojny światowej w pobliżu Terespola miała miejsce bitwa 34 pułku piechoty z wojskami niemieckimi. W okresie II wojny światowej miasto w dużym stopniu zostało zniszczone i poniosło znaczne straty w liczbie ludności.

Miasto wyzwolono 28 lipca 1944 r. Obecnie Terespol jest ośrodkiem przemysłu owocowo-warzywnego, w znacznym stopniu produkującym na eksport.

I. BAZA NOCLEGOWA

- Camping i pole namiotowe OSiR Kobylany k/Terespola
- Hotel prywatny ul. Wojska Polskiego tel. 105, 10 m.n.
- Schronisko Młodzieżowe - Szkoła Podstawowa w Samowiczach

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- restauracja "Kos" z kawiarnią i barem szybkiej obsługi ul. Wojska Polskiego tel. 109, m.k. 200
- restauracja "Wars" na dworcu kolejowym tel. 25
- bar "Bistro" ul. Wojska Polskiego
- bar "Coctail" - przejście graniczne - drogowe m.k.48

III. KOMUNIKACJA

- dworzec PKP - bezpośrednie połączenie: Brześć- Biała Podlaska - Warszawa - Legnica
- przystanek autobusowy PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO

- Centrum Informacji Turystycznej - Delegatura Graniczna PZMot w Terespolu, przejście graniczne - drogowe, tel. 96
- Punkt Informacji Turystycznej - Camping OSiR w Kobylanach k/Terespola - sezonowy, tel. 118
- Kasa walutowa - placówka PBP "Orbis" Terespol, dworzec PKP, skup walut.

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

Zabytki :

- cerkiew w stylu klasycystycznym z barokową dzwonnica i bramą
- obelisk metalowy z 1823 r. upamiętniający otwarcie drogi bitej Warszawa - Terespol - Brześć

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ

- Pomnik Wdzięczności Żołnierzom Armii Czerwonej
- Pomnik ku czci pomordowanych jeńców radzieckich
- Izba Tradycji i Współczesności w Zbiorczej Szkole Gminnej
- Izba Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w Gminnym Ośrodku Kultury

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

- w pobliżu Polatycz w odl. 150 m od obwodnicy stoi pomnik w miejscu bitwy 1794 r. wojsk polskich Sierakowskiego z wojskami carskimi Suworowa
- Małaszewicze - duża stacja towarowo-rozrządowa tzw. "suchy port przeładunkowy". Dawna wieś królewska. W czasach Sobieskiego własność rodziny tatarskiej.
- Kobylany: forty - bunkry zbudowane na pocz. XIX w. Cerkiew prawosławna z XIX w.
- Kol. Zastawek k/Lebiedziowa - cmentarz tatarski tzw. mizar.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury tel. 265, ul. Wojska Polskiego 130
- Biblioteka Gminna, ul. Reymonta 21, tel. 226
- Kino "Granica" ul. Stacyjna tel. 46

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Stacja benzynowa Terespol - tel. 40
- Delegatura Graniczna PZMot tel. 96
- Stacja benzynowa Małaszewicze tel. 23

IX. HANDEL

- sklepy spożywcze
- pawilon handlowy /obuwie, odzież, art.elektrotechniczne, drogeria, galanteria/
- sklep z art. gospodarstwa domowego
- sklep ogrodniczy
- "Dom Książki" ul. Wojska Polskiego 133

X. USŁUGI

- Zakład Naprawy Sprzętu Radiowo-Telewizyjnego i Gospodarstwa Domowego ul. Wojska Polskiego tel. 108

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Miasta i Gminy ul. Wojska Polskiego tel. 130
- Urząd Celný - na stacji kolejowej tel. 44, przejście drogowe tel. 209
- Przychodnia Lekarska ul. Czerwonego Krzyża tel. 14
- Apteka ul. Wojska Polskiego tel. 2
- Pogotowie Ratunkowe ul. Świerczewskiego tel. 99
- Posterunek MO ul. Czerwonego Krzyża tel. 7
- Straż Pożarna ul. Reymonta tel. 88
- Urząd Pocztowno-Telekomunikacyjny ul. Wojska Polskiego tel. 93 - oddział na dworcu PKP tel. 32
- oddział na przejściu granicznym tel. 169
- Gminna Spółdzielnia "SCH" ul. Wojska Polskiego tel. 1
- Bank Spółdzielczy ul. Wojska Polskiego tel. 20

woj. białskopodlaskie

gmina: Tuczna

znaczenie: regionalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m. : 1348

Duża i długa wieś położona na Polesiu Zachodnim we wsch. części województwa. Dawny zaścianek szlachecki, którego początki sięgają poł. XVI w. Była to wieś królewska należąca do klucza łomazkiego. W czasach króla Jana Kazimierza wieś zniszczona przez kozaków Chmielnickiego. Duży ośrodek powstańczy w 1863 r.

I. BAZA NOCLEGCWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- bar "Jubileuszowy" kat. III, tel. 10

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY CODNE ZWIEDZANIA

- kilkanaście budynków drewnianych z końca XIX w.

- w pobliskim Władysławowie zachował się park podworski

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminny Ośrodek Kultury

- Klub "Ruch"

- Gminna Biblioteka Publiczna

- Międzyłes: Filia Gminnej Biblioteki Publicznej
Klub "Ruch"

- Matiaszówka: Klub "Ruch"

- Choroszczyńska: Klub Rolnika

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Państwowy Ośrodek Maszynowy w Międzylesiu tel. 3

IX. USŁUGI

- zakład szewski i rymarski
- Ośrodek Nowoczesna Gospodyni

X. HANDEL

- sklep: spożywczy, tekstylny, obuwniczy, artykuły gospodarstwa domowego

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 2
- Gminny Ośrodek Zdrowia tel. 11
- Apteka tel. 11
- Gminna Spółdzielnia "SCH" tel. 4
- Bank Spółdzielczy tel. 8
- Urząd Pocztwo-Telekomunikacyjny
- Posterunek MO tel. 7
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna "Zorza" w Bokince Pańskiej tel. 6.

woj. bialskopodlaskie

gmina: Wisznice

znaczenie: regionalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 1.950

Osada wiejska położona w zabagnionej dolinie rzeki Zielawy na skrzyżowaniu dróg Biała Podlaska - Włodawa i Radzyń Podlaski - Sławatycze. Nazwa osady pochodzi od ruskiego imienia Wisznia.

W 1511 r. wieś została nadana przez Zygmunta Starego wojewodzie witebskiemu Iwanowi Sapiesze. Prawa miejskie otrzymała w XVI w. Zniszczona dwukrotnie przez pożary na pocz. XVIII w. W 1801 r. Wisznice przeszły w ręce rodziny Malskich, a później Kraszewskich i Sosnowskich. Wisznice utraciły prawa miejskie w 2 poł. XIX w. Miejsce martyrologii z okresu II wojny światowej.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- bar uniwersalny "Jubileuszowa" kat.IV, ul. Rynek
tel. 62 m.k. 138

III. KOMUNIKACJA

- przystanek autobusowy PKS i "Transped"
- postój taxi - ilość samochodów - 8

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

- zabudowa miasta: osada na planie otwartym z centrum w postaci prostokątnego rynku. Zabudowa osady na planie szachownicowym, parterowa z XIX i XX w. W rynku częściowo zwarta, w uliczkach luźna, drewniana typu wiejskiego
- dawna cerkiew z poł. XIX w. neoklasycystyczna, murowana, na planie krzyża łacińskiego

- plebania późnoklasycystyczna z XIX w.
- dawny dwór wzniesiony w miejscu dworu Sapiechów - murowany, parterowy na rzucie prostokąta
- na cmentarzu grzebalnym nagrobki rodzinne Malskich, Kraszewskich: klasycystyczny z pocz. XIX w. i eklektyczny z 2 poł. XIX w.

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Romanów - muzeum biograficzne J.I. Kraszewskiego

Horodyszcze - wieś, ok. poł. XVI w. otrzymała prawa miejskie, które utraciła w 1869 r.

"Góra zamkowa" twz. zamczysko w obrębie cmentarza grzebalnego, częściowo zachowane fundamenty dawnego dworu.

- pałac klasycystyczny na rzucie prostokąta z pocz. XIX w., obok resztki parku
- cerkiew unicka drewniana.

Zeszczynka - dawna cerkiew z XVIII w. obok dzwonnica i plebania drewniana

- wiatrak-koźlak z XIX w.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Klub Rolnika
- Biblioteka Publiczna tel. 79
- Kino objazdowe

Horodyszcze - Wiejski Dom Kultury

- Klub "Ruch"
- Kino stałe

Dubica - Wiejski Dom Kultury

Dołholiska - Wiejski Dom Kultury

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- warsztat wulkanizatorski

IX. HANDEL

- sklepy: spożywcze, elektryczny, gospodarstwa domowego, motoryzacyjny, chemiczno-papierniczy, odzieżowy, galanteryjny, księgarnia

Horodyszcze - sklep spożywczy

X. USŁUGI

-warsztaty: stolarski, ślusarski, szewski

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy ul. Warszawska 13, tel. 101
- Gminny Ośrodek Zdrowia ul. Dr Makaruka tel. 34
- Urząd Pocztwo-Telekomunikacyjny ul. Warszawska 1 tel. 99
- Apteka ul. Rowińska 55
- Posterunek MO ul. Kościelna tel. 7
- Gminna Spółdzielnia "SCH" ul. Rynek tel. 58
- Bank Spółdzielczy ul. Rynek tel. 68

woj. białskopodlaskie

gmina: Wołyn

znaczenie: regionalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 1.980

Duża osada wiejska położona w pld. części województwa na obszarze Niziny Południowo-Mazowieckiej w pobliżu Radzyna Podlaskiego.

W XVI w. miasto - prawa miejskie otrzymało ok. 1537 r. z rąk króla Zygmunta I. Dawna nazwa Wołn. W wyniku położenia na pograniczu Korony i Litwy był miejscem zetknięcia się elementów etniczno-kulturalnych ruskich, polskich i litewskich.

I. BAZA NOCLEGOWA - brak

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- bar "Piwonia" tel. 71

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO - brak

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Ostrówki - kościół parafialny z przeł. XVIII/XIX w.

Bezwola - zabytkowy kościół z przeł. XVIII/XIX w.

VI. OŚRODKI KULTURALNE

- Gminny Ośrodek Kultury - Wołyn

- Klub Rolnika w Ostrówkach

- Klub "Ruchu" w Branicy Suchowolskiej

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Państwowy Ośrodek Maszynowy w Bezwoli

IX. HANDEL

- Wiejski Dom Towarowy
- sklep spożywczy
- sklep z art. do produkcji rolnej
- Ostrówki : sklep spożywczy
- Branica Such. : sklep spożywczy

X. USŁUGI - brak

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 63
- Posterunek MO tel. 7
- Apteka tel. 20
- Ośrodek Zdrowia tel. 17
- Urząd Pocztowno-Telekomunikacyjny tel. 43
- Bank Spółdzielczy tel. 21

21-512 ZALESIE

woj. białskopodlaskie

gmina: Zalesie

znaczenie: regionalne

charakter: krajoznawczo-turystyczny

l.m.: 414

Wieś położona przy międzynarodowej trasie E-8.
W 1664 r. stacja pocztowa przy trakcie międzyrzecko -
brzeskim. W okolicy duże kompleksy leśne.
W odl. 1 km. na wschód od wsi znajduje się stylowy zajazd
"Pod Lasem".

I. BAZA NOCLEGOWA

- Zajazd "Pod Lasem" tel. 115-24, 22 m.n.

II. BAZA ŻYWIENIOWA

- Zajazd "Pod Lasem" - restauracja, kawiarnia 120 m.k.

III. KOMUNIKACJA

- przystanek PKS

IV. OBSŁUGA RUCHU TURYSTYCZNEGO

- Punkt Informacji Turystycznej Zajazd "Pod Lasem"
- Biura Obsługi ruchu turystycznego - p. Biała Podlaska

V. OBIEKTY GODNE ZWIEDZANIA

Ciekawsze miejscowości i obiekty w okolicy

Kijowiec - jedna z najstarszych wsi w województwie według podania nazwa wsi wywodzi się z czasów Bolesława Chrobrego. W XVI w. własność królewska.
W XVIII w. Kijowiec wchodził w skład dóbr radziwiłłowskich. Płynąca tu, stosunkowo mocno wciętym w podłoże korytem, rzeka Krzna, stwarza warunki wypoczynku i możliwości wędkowania.

Kłoda - wieś wymieniona w powieści Reymonta "Z Ziemi Chełmskiej". D.przystań nad Krzną.
Stare chaty z ciekawymi wnętrzami /m.in. piece chlebowe/.

Horbów - wieś znana w czasach Kazimierza Jagiellończyka.
W XVIII-XIX w. istniały tu: szpital i stacja pocztowa. We wsi zachowane drewniane studnie - żurawie.

VI. OŚRODKI KULTURALNE - brak

VII. IMPREZY KULTURALNE - brak

VIII. USŁUGI MOTORYZACYJNE - brak

IX. HANDEL

- sklepy: spożywczy, tekstylno-obuwniczy, artykuły gospodarstwa domowego

X. USŁUGI

- zakład ślusarski - Zalesie - Kożuchowski Stanisław

XI. WAŻNIEJSZE INSTYTUCJE

- Urząd Gminy tel. 115-87
- Posterunek MO tel. 115-77
- Ośrodek Zdrowia tel. 115-14
- Gminna Spółdzielnia "SCH" tel. 115-12
- Spółdzielnia Kółek Rolniczych tel. 115-96

Rezerваты i pomniki przyrody

Rezerваты

1. Chmielinne gm. Leśna Podl. Pow. 69,5 ha. Las łęgowy
jesionowo-olszowy i jesionowo-wiązowy; zespoły rzadkich
roślin chronionych.
2. Czapliniec gm. Radzyń Podl. pow. 15,7 ha. Leśno-faunis-
tyczny. Różne typy borów, stanowiska łęgowe czapli siwej,
sokoła wędrownego, kani rudej i czarnej.
3. Królowa Droga gm. Dębowa Kłoda, pow. 35,2 ha. leśno-
faunistyczny. Las dębowy z domieszką sosny, bocian czarny,
cietrzewie; stanowiska roślin chronionych
4. Łęg Dębowy /Las Dębowy/ gm. Janów Podl. pow. 13,2 ha krajo-
brazowo-leśny. Łęg dębowy
5. Omelno gm. Drelów pow. 23,3 ha, leśny; las lipowo-dębowy;
dzięcioł górski zielono-siwy.

Pomniki przyrody /wybór/

1. Falatycze gm. Platerów. 2 topole czarne obw. 410 i 485 cm.
Zespół głązów narzutowych
2. Feliksówka gm. Radzyń P.: sosna zwyczajna obw. 260 cm
3. Górki gm. Platerów zespół lip drobnolistnych
4. Horbów gm. Zalesie "Król Dębów" obw. 635 cm /martwy/
ok. 800 lat
5. Hruszniew gm. Platerów 35 szt. lip drobnolistnych
6. Huszlew gm. Huszlew topola obw. 710 cm
7. Jabłeczna gm. Sławatycze 44 dęby szypułkowe o obw. 280-
- 770 cm i rozpiętości koron 12-20 m

8. Kobylany gm. Kornica 3 lipy drobnolistne 173-212 cm
obw. i wys. ok. 22 m
9. Koczukówka gm. Zalesie: modrzew europejski obw. 400 cm
10. Kownaty gm. Huszlew gładz narzutowy z datą 1835 r.
11. Leśna Podl. gm. Leśna P. "Dąb Miłości" obw. 495 cm.
12. Łosice wiąz szypułkowy obw. 332 cm. i wys. 20 m.
13. Mężenin gm. Platerów: starodrzew dębowy - dwa dęby
szypułkowe o obw. 544 i 467 m. i wys. 18-20 m
14. Mierzvice gm. Sarnaki: 3 dęby szypułkowe obw. 250,
300, 340 cm.
15. Mszanna gm. Olszanka: granitowy gładz narzutowy obw. 850 cm
i wys. nadziemna 50 cm
16. Radzyń Podl. modrzew europejski obw. 300 cm, modrzew
polski
17. Romanów gm. Sosnówka szpaler lipowo-grabowy
18. Rozwadówka gm. Sosnówka: jałowiec obw. 0,9 m, wys. 7 m
19. Toporów gm. Łosice: jesion wyniosły obw. 520 cm
20. Wygnanów gm. Czemierniki: buk obw. 350 cm.

Trasy zwiedzania miasta Biała Podlaska

Trasa Nr 1

Poradziwiłłowski zespół zamkowy ul. Zamkowa - ul. Narutowidza - ul. H.Sawickiej - ul. Stacyjna - Dworzec PKP - Aleja 1000-lecia - ul. Sidorska - ZPW "Białena" - Al.1000-lecia - Dworzec PKS - ul. Nowa - ul. Moniuszki - ul. 1-go Maja - ul. Pocztowa Muzeum Okręgowe - ul. Świerczewskiego - Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1 - ul. Artyleryjska - Stadion Sportowy - ul. Akademicka AWF - ul. Spółdzielcza Osiedle "Zgoda" - ul. Dzierżyńskiego /Szpital/ - Liceum Ogólnokształcące im. J.I.Kraszewskiego - Plac Wolności.

Trasa Nr 2

Poradziwiłłowski zespół zamkowy - ul. Narutowicza - Al. 1000-lecia - ul. Brzeska - Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2 - cmentarz jeńców radzieckich - Białka - Hola - Biała Podlaska Plac Wolności - ul. 1-go Maja cmentarz miejski - ul.Artyleryjska - Akademia Wychowania Fizycznego - Osiedle "Zgoda".

Trasa Nr 3

Poradziwiłłowski zespół zamkowy - I Liceum Ogólnokształcące im. J.I.Kraszewskiego - ul. Budkiewicza - ul. Krótka - ul. Świerczewskiego - Muzeum Okręgowe - Plac Wolności - ul. Brzeska - Dworzec PKS - Al. 1000-lecia - Zofilas - Osiedle "Orzechowa" - Cmentarz włoski - ZPW "Białena" - ul. Sidorska - Dworzec PKP - ul. H.Sawickiej /Muzeum Martyrologii/ - ul. H.Sawickiej - ul. Narutowicza - ul. Kraszewskiego - ul. Dzierżyńskiego - Plac Wolności.

Podmiejskie spacerowe szlaki turystyczne
wychodzące z Radzyna Podlaskiego

---

1. Szlak północny, żółty. 9 km. Początek na dziedzińcu pałacowym w Radzynie Podl. Koniec szlaku w punkcie wypoczynkowym PTTK w lesie w odl. 200 m od stacji PKP Radzyń Podl. Powrót autobusem podmiejskim.
2. Szlak północny - przedłużenie szlaku nr 1 od stacji PKP Radzyń P. przez lasy turowskie do śródleśnej kapliczki zabytkowej. Powrót autobusem PKS do Radzyna P. lub Międzyrzeca Podl.
3. Szlak południowy, czerwony 6 km. Początek przy Miejscu Pamięci Narodowej na terenie osiedla "Bulwary". Zakończenie trasy w lesie wsi Sitno przy upamiętnionym miejscu straceń harcerzy. Powrót autobusem PKS.

Przedstawiamy 25 propozycji tras wycieczkowych, rozpoczynających się w Białej P., Radzyniu P., Łosicach. Trasy te można łączyć, obierać inne punkty początkowe lub też pokonywać w odwrotnym kierunku. Na początku podano ogólną długość trasy, w nawiasach odległości do danej miejscowości liczone od podanego miejsca początkującego trasę.

Trasy wycieczek samochodowych

Nr 1 - 67 km

Biała Podlaska - Cicibór D. /6/ - Witulin /11/ - Leśna Podlaska /15/ - Wólka Nosowska /23/ - Kornica /26/ - Chotycze /37/ - Łosice /43/ - Niemojski /50/ - Łysów /53/ - woj. siedleckie. Ruiny drewnianego dworku, w którym w l.1889-90 przebywał S.Żeromski. Dawna cerkiew unicka i dwie przydrożne kapliczki. - Korczew /67/ woj. siedleckie. Zespół pałacowy z 1 poł. XIX w.; piętrowy pałac, oficyny, kaplica, drewniana karczma z pocz. XIX w., park krajobrazowy. Rezerwat "Dębniak" - starodrzew dębowy i lipowy w wieku do 200 lat i 350 - 400 cm. obwodu.

Nr 2 - 67 km

Biała Podlaska - Woroniec /12/ - Swory /18/ - Huszlew /30/ - Łuzki /36 - Chotycze /38/ - Łosice /44/ - Świniarów /47/ wycieczka piesza 3 km do grodziska w Dzięciołach - Górki/55/- Platerów /62/ - Sarnaki /67/.

Nr 3 - 88 km

Biała Podlaska - Cicibór D. /6/ - Komarno /16/ - Konstantynów /22/ - Hołowczyce /37/ - Sarnaki /42/ - Fronolów /50/ -

- Mierzvice /53/ - Zabuze /63/ - Serpelice /68/ - Konstantynów /79/ - Janów Podl. /88/.

Nr 4 - 36 km

Biała Podlaska - Janów Podl. /21/ - Gnojno /32/ - Borsuki/36/-

Nr 5 - 66 km

Biała Podlaska - Wólka Plebańska /8/ - Dubów /13/ - Łomazy /19/ - Studzianka /25/ - Łomazy /31/ - Wisznice / 48/ - Romanów /66/.

Nr 6 - 87 km

Biała Podlaska - Łomazy /19/ - Wisznice /36/ - Horodyszcze/41/- Jabłoń /48/ - Parczew /66/ - Dębowa Kłoda /76/ - Białka/87/.

Nr 7. - 105 km

Biała Podlaska - Studzianka /25/ - Wisznice /48/ - Romanów/66/- Hanna /74/ - Sławatycze /80/ - Liszna /83/ - Jabłonna /87/ - Kodeń /105/.

Nr 8 - 47 km

Biała Podlaska - Rokitno /16/ - Cieleśnica /20/ - Błonie/23/- Pratulín /29/ - Nepie /37/ - Terespol /47/.

Nr 9 - 79 km

Biała Podlaska - Zalesie /16/ - Małaszewicze D. /26/ - Kobylany /31/ - Terespol /34/ - Kodeń /54/ - Jabłeczna/72/ - Sławatycze /79/.

Nr 10 - 171 km

Biała Podlaska - Łomazy /19/ - Studzianka /25/ - Ortel
Królewski /29/ - Piszczac /52/ - Zahorów /63/ - Kodeń/69/ -
Sławatycze /94/ - Hanna /100/ - Romanów /108/ - Wisznice/126/-
Radzyń Podl. /171/.

Nr 11 - 64 km

Biała Podlaska - Hola /7/ - Kalinów /12/ - Hola /17/ -
Zalesie /26/ - Małaszewicze /36/ - Terespol /44/ - Kodeń/64/.

Nr 12 - 87 km

Biała Podlaska - Zalesie /16/ - Wólka Dobryńska /22/ - Ne-
ple/42/ - Pratulín /54/ - Cieleśnica /65/ - Janów Podl./78/-
Konstantynów /87/.

Nr 13 - 75 km

Biała Podlaska - Międzyrzec Podl. /25/ - Szóstka /38/ -
Ostrówki /45/ - Wohyn /52/ - Suchowola /61/ - Niewęgłosz/67/-
Radzyń Podlaski /75/.

Nr 14 - 88 km

Biała Podlaska - Międzyrzec Podlaski /25/ - Radzyń Podl./52/ -
Niewęgłosz /60/ - Czemierniki /66/ - Słomień /76/ - Parczew/88/.

Nr 15 - 57 km

Radzyń Podlaski - Niewęgłosz /8/ - Czemierniki /14/ - Sie-
mień /24/ - Parczew /36/ - Białka /57/.

Nr 16 - 143 km

Radzyń P. - Parczew /36/ - Jabłoń /54/ - Horodyszcze/61/ -
Wisznice /66/ - Romanów /84/ - Hanna /92/ - Sławatycze/98/-
Jabłeczna /105/ - Kodeń /123/ - Terespol /143/.

Nr 17 - 171 km

Radzyń Podlaski - Wisznice /45/ - Romanów /63/ - Sławatyczne /77/ - Kodeń /102/ - Piszczac /119/ - Studzianka /146/ - Łomazy /152/ - Biała Podlaska /171/.

Nr 18 - 110 km

Radzyń Podlaski - Międzyrzec Podl. /27/ - Woroniec /40/ - Huszlew /58/ - Łuzki /65/ - Chotycze /67/ - Łosice /73/ - Niemojki /80/ - Łosice /87/ - Górki /98/ - Sarnaki /110/.

Nr 19 - 116 km

Radzyń Podl. - Międzyrzec Podl. /27/ - Biała Podlaska /52/ - Janów Podlaski /72/ - Konstantynów /81/ - Serpelice /92/ - Mierzvice /107/ - Sarnaki /116/.

Nr 20 - 201 km

Parczew - Wisznice /21/ - Łomazy /39/ - Studzianka /45/ - Piszczac /72/ - Kodeń /99/ - Terespol /119/ - Nepole /129/ - Janów Podlaski /157/ - Konstantynów /166/ - Serpelice /177/ - Mierzvice /192/ - Sarnaki /201/.

Nr 21 - 88 km

Parczew - Wisznice /21/ - Biała Podlaska /55/ - Cieleśnica /75/ - Janów Podlaski /88/.

Nr 22 - 155 km

Parczew - Wołyń /19/ - Ostrówki /26/ - Międzyrzec Podl. /44/ - Woroniec /57/ - Huszlew /75/ - Kornica /91/ - Konstantynów /101/ - Sarnaki /121/ - Górki /136/ - Łosice /148/ - Niemojki /155/.

Nr 23 - 111 km

Łosice - Kornica /16/ - Konstantynów /26/ - Sarnaki /46/ - Drohiczyn /71/ - Siemiatycze /90/ - Mielnik /111/

- a/ wyjazd z Białej Podl. p. Konstantynów /dalej trasa j.w.
- 103 km
- b/ wyjazd z Międzyrzecza Podlaskiego p. Białą Podlaską,
Konstantynów /dalej trasa j.w./ - 128 km
- c/ wyjazd z Radzyna Podlaskiego przez Międzyrzec Podl.,
Białą Podl., Konstantynów /dalej trasa j.w./
- 155 km
- d/ wyjazd z Parczewa przez Wisznice, Białą Podlaską,
Konstantynów /dalej trasa j.w./ 158 km.

Nr 24 - 132 km

Łosice - Kornica /16/ - Konstantynów /26/ - Janów P. /35/ -
Pratulín /51/ - Nepie /63/ - Terespol - /73/ - Kodeń /93/ -
Sławatycze /118/ - Romanów /132/.

Nr 25 - 174 km

Parczew - Białka /21/ - Łęczna /58/ - Włodawa /125/ -
Hanna /148/ - Romanów /156/ - Wisznice /174/.

Trasy obozów wędrownych

I. "Dolina Bugu" - piesza/198 km w tym 81 km PKS/

- 1 dzień zwiedzanie Białej Podlaskiej
- 2 dzień zwiedzanie Białej Podlaskiej i najbliższej okolicy
- 3 dzień Biała Podl.-Huszwil /30 km/PKS/ - Kobylany /7 km pieszo/
- 4 dzień Kobylany - Kornica /6 km pieszo/ - Łosice /17 km PKS/
- 5 dzień Łosice - pobyt, zwiedzanie okolic
- 6 dzień Łosice - Niemojki /6 km pieszo/
- 7 dzień Niemojki - Binduga /20 km pieszo/
- 8 dzień Binduga - Mierzvice - 12 km
- 9 dzień Mierzvice - Zaburze -10 km
- 10 dzień Zaburze - pobyt, wycieczka do Serpelic łącznie pieszo 18 km
- 11 dzień Zaburze - Borsuki 14 km pieszo
- 12 dzień Borsuki - Janów Podl. 16 km pieszo
- 13 dzień Janów Podl. - Nepole 28 km PKS - Samowicze /8 km pieszo/
- 14 dzień Samowicze - Terespol 6 km PKS

II "Przez Podlasie i Polesie" rowerowa - 320 km

- 1 dzień Międzyrzec Podlaski
- 2 dzień Międzyrzec Podl. - Żerocin - Zahajki - Drelów - Żelizna 45 km
- 3 dzień Żelizna - Radzyń Podlaski - 21 km
- 4 dzień Radzyń Podl. - Niewęgłosz - Czemierniki - Siemień - Parczew - 38 km
- 5 dzień Parczew - Białka 20 km
- 6 dzień Białka
- 7 dzień Białka - Dębowa Kłoda - Przewłoka - Jabłoń - Horodyszcze - Dołholiska 43 km

- 8 dzień Dołholiska - Sosnówka - Romanów 13 km
9 dzień Romanów
10 dzień Romanów - Hanna - Sławatycze - Liszna 16 km
11 dzień Liszna - Jabłeczna - Kodeń 23 km
12 dzień Kodeń - Terespol - Biała Podl. 57 km lub Kodeń -
Zahorów - Piszczac - Zalesie - Biała Podl. 48 km
13 dzień Biała Podl. - Studzianka - Biała Podlaska 44 km
14 dzień Biała Podlaska.

Literatura /wybór/

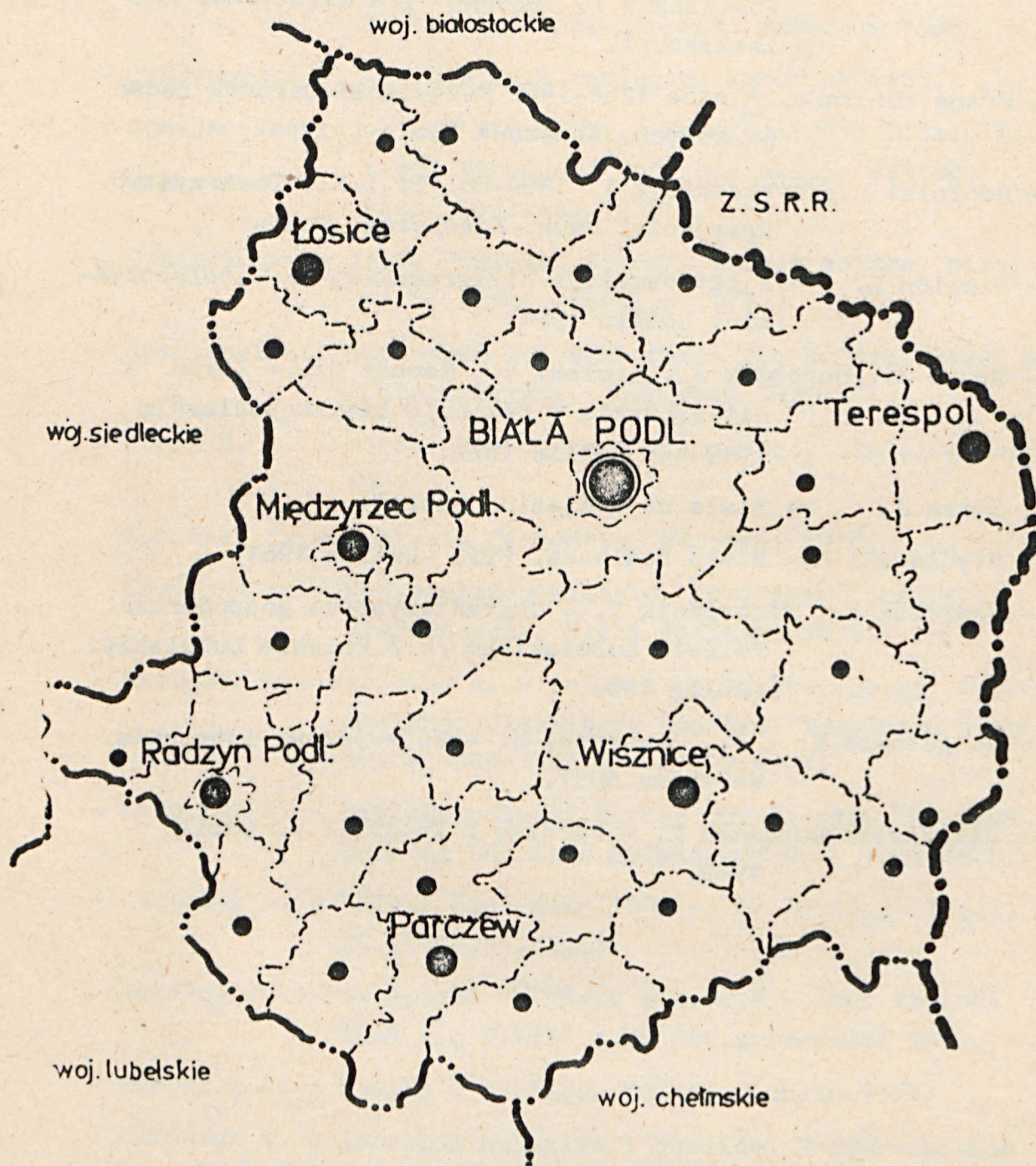
- Biernacka M. - Wsie drobnoszlacheckie na Podlasiu. Warszawa 1966.
- Chludziński T. - Mazowsze Południowo-Wschodnie. Podlasie Zachodnie. Przew.turyst. Warszawa 1966
- Czeranowski F. - W bialskim powiecie. Warszawa 1966.
- Dunajko-Andrzejuk D., Wiński E. - Przewodnik po Izbach Pamięci Narodowej woj. bialskopodlaskiego Biała Podlaska 1979.
- Dymitrow W. - Janów Podlaski folder, wersja polska, niem. ang., franc. Lublin 1977
- Gawarecki H., Marszałek J., Szczepanik T., Wojciechowski W. Lubelszczyzna. Warszawa 1979.
- Górny B. - Monografia powiatu bialskiego. Biała Podlaska 1939.
- Kamiński T. - Podlasie Zachodnie. Warszawa 1976.
- Kasprzyk A. - Woj.bialskopodlaskie. Informator turyst.-krajoznawczy. Biała Podlaska 1979.
- Kasprzyk A., Mironiuk A. - Informator turyst.-usług. woj. bialskopodlaskiego. Dodatek "Tygodnika Demokratycznego" Nr 9 z 27.02.1977.
- Kasprzyk A. - Bialskopodlaski Kurier Turystyczny "Relaks" Dodatek "Kurieria Polskiego" Nr 2 luty 1978.
- Kasprzyk A. - "Słowo Podlasia" 1980 r. nr 22,23,24,26,27, 28,29,30,31,32,33.
- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce T.X. z.6 - pow. łosicki 1965 r.; T.VIII z.14 pow.parczewski 1970.
- Mironiuk A. - Białka i okolice. Folder Lublin 1977.
- Mironiuk A. - Terespol n.Bugiem i okolice. Folder Lublin 1980.

- Mironiuk A. - Kodeń i okolice. Folder Lublin 1977.
- Mironiuk A. - Serpelice i okolice. Folder Lublin 1977.
- Praca zbiorowa. Zbrodnie hitlerowskie w powiecie Biała Podlaska w l. 1939-44 TPN Międzyrzec Podlaski 1971.
- Praca zbiorowa. Łosice 1264-1466 Mazowiecki Ośrodek Badań Naukowych. Warszawa 1969.
- Roczniki Międzyrzeckie z l. 1969-80. T. I-XI. Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Międzyrzec Podlaski.
- Siemion L. - Z lat okupacji hitlerowskiej na Lubelszczyźnie. Lublin 1971.
- Sroka J., Doroszek J., Sielski R., Remesz Cz. - Zbrodnie hitlerowskie w regionie białskopodlaskim 1939-44 Lublin 1977.
- Sroka J. - Biała na Podlasiu. Lublin.
- Szydłowski H. - Biała Podlaska. PTTK Lublin 1961.
- Uhorczak F., Szczepanik T. - Charakterystyka gospodarcza Polesia Lubelskiego /W:/ Polesie Lubelskie. Lublin 1963.
- Wilgatówie K. i T., Gawarecki H. - Województwo lubelskie. Warszawa 1957.
- Zakrzewska-Dubasowa M. - Parczew z XV-XVIII w. Lublin 1962.

MAPA WOJ. BIALSKOPODLASKIEGO

SKOROWIDZ MIEJSCOWOŚCI

A	B	C	D
ARTYCH	BEZWOLA BIAŁA wieś BIAŁA KSIĄŻĘCA BIAŁA PODLASKA BIAŁA RADZIWIŁŁOW- SKA BIAŁKA k.BIAŁEJ P. BIAŁKA k.PARCZEWA BIAŁKA k.RADZYŃIA BIAŁYSTOK BINDUGA BŁONIE BŁOTKÓW BOKINKA PANSKA BORSUKI BRANICA SUCHOWOL- SKA BRZEŚĆ BUBEL	CIELESNICA CHEŁM CHLEBCZYN CHŁOPKÓW CHOROSZCZYŃKA CHOTYCZE CHRZYCZEW CHYBÓW CZEBERAKI CZEMIERNIKI	DANCE DAWIDY DĘBOWA KŁODA DOKUDÓW DOŁHOBRODY DOŁHOLISKA DOŁHOŁĘKA DRELÓW DROBLIN DUBICA DZIĘCIOŁY
F	G	H	J
FALATYCZE FRONOŁÓW	GEŚ GDANSK GNOJNO GÓRKI GRABARKA GRABÓWKA	HADYNÓW HANNA HOLA HOLESZÓW HOŁOWCZYCE HORBÓW HORNOWO HORODEK HOROSZKI HRUD	JABŁECZNA JABŁON JANÓW BISKUPI JANÓW PODLASKI JELNICA
K	L	Ł	
KALIŁÓW KĄKOLEWNICA KIJOWIEC KLEPACZEW KLIMCZYCE KLONOWNICA KŁODA KOBYLANY k.KOR- NICY KOBYLANY k.TERES- POLA	LACK LEGNICA LEŚNA KLASZ- TORNA LEŚNA POD- LASKA LISZNA LUBLIN	ŁOMAZY ŁOSICE ŁYSÓW	

K

KODENIEC
KODEN
KOLANO
KOLEMBRODY
KOMARNO
KOMARÓWKA PODLASKA
KONSTANTYNÓW
KORNICA
KOSTOMŁOTY
KOWNATY
KOZIERADY
KOZIRYNEK
KRAKÓW
KRZYCZEW
KUZAWKA
KWAŚÓWKA

M

MAŁASZEWICZE
MATIASZÓWKA
MĘŻENIN
MIELNIK
MIERZWICE
MIĘDZYŁĘŚ
MIĘDZYRZEC PODLASKI
MIĘDZYRZECZ
MILANÓW
MOSĆCICE D.
MOTWICA
MSZANNA

N

NIEMOJKI
NIEWĘGŁOSZ
NEPLE
NEUDORF

O

OKOPY KRZYŻ.
OLSZANKA
OPOLE
OSTRÓWKI

P

PARCZEW
PARCZÓW
PASZENKA
PATKÓW RUSKI
PLATERÓW
PODEDWÓRZE
POLATYCZE
POROHÓW
POZNAN
PRATULIN
PRZEGALINY
PRZEWŁOKA

R

RADCZE
RADZYN PODLASKI
ROKITNO
ROMANÓW
ROSSOSZ
ROZWADÓWKA
RUDNIKI
RUDNO
RUSIŁY
RUSKÓW
RZECZYCA

S

SAMOWICZE
SARNAKI
SERPELICE
SIEDLCE
SIEMIEN
SITNO
SŁAWATYCZE
SOSNÓWKA
STARA KORNICA
STUDZIANKI
SZPAKI STARE

T

TERESPOL
TODEN
TOPORÓW
TROJAN GAJÓW-
KA
TUCZNA
TULIŁÓW
TURÓW

U

ULAN MAJORAT

W

WARSZAWA
WIEDEN
WILNO
WISZNICE
WITOROŻ
WITULIN
WŁADYSŁAWÓW
WŁODAWA
WOHYN
WOŹNIKI
WÓLKA NOSOWSKA
WÓLKA PLEBAŃSKA
WROCŁAW
WYCZÓŁKI
WYGNANKI
WYGNANÓW
WYGODA k. JANOWA

Z

ZABUŻE
ZACZOPKI
ZAHAJKOWSKI LAS
ZALESIE
ZASTAWEK kol.
ZIENIE

Ż

ŻABIKÓW
ŻAKOWOLA
ŻELIZNA
ŻESZCZYNKA

30.000,-

